ԺԱ. ՏԱՐԻ 3062 ԹՈՒԿԱՆՇ, ՀՈՒՆԻՍ 15 ԱՇԽԱՐՀ 1386 — 22 ԱՊՐԻԼ 1894 — 28 ՇԱՎՎԱԼ 1311 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՇԱԿԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Դալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐՇԱԿԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Մեզգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան փոխ.	56
» » Վեցամսեայ » »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծանրագինն	Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

Ա.

Իմաստասիրութեան, բանաստեղծութեան, գիտութեանց և գեղարուեստից խանձարուրքը եղող Յունաստան, ունենալու էր անտարակոյս իրեն յատուկ երաժշտութիւն մը։ Այս խորհրդով մղեալ, Եւրոպիոյ բանասէրք ու հնաբանք չանպտին մինչեւ ցարդ գըտնել առատ հետքեր նոյն երաժշտութեան և խնդիրն ընդ երկար ուսումնասիրեցին։ Բայց, հակառակ այս նկատմամբ ի լոյս ընծայուած հրատարակութեանց, հետազօտութեանց և անխոնջ չանքերու, յայտնի է թէ տեղեակ չենք տակաւին հին Ելլադայի երաժշտութեան։ Սակայն գիտնականք կը յուսան որ օր մը իրենց այս փափագին լման հասնին և մինչեւ ցարդ եղած մասնական գիւտերն ալ այս ակնկալութիւնը զօրացուցեալ կը նպաստեն։

Այսմ մասին մինչեւ ցարդ եղած ուսումնասիրութիւնք գրեթէ ենթադրական են։ Ժերվաէրթի (1) իր յաջող պրոմեթեան և պեսանոմեան երգերուն ներածութեան մէջ, իր տեսակէտին համեմատ կը ճառէ յունական երաժշտութեան նկատմամբ եղած խուզարկութեանց և ենթադրութեանց վրայ։ Մէն-Սաէնս, Ֆրանսացի երգահան՝ Ժերվաէրթի յայտնած կարծիքներուն հետեւելով գրեց իր Ամիլկա անուն երգախաղը։ Յունական երաժշտութեան անտեղեակ ենք, քանզի չէ գտնուած մինչեւ ցարդ կատարեալ երկասիրութիւն մը որով կարող լինէինք ծանօթանալ հին Ելլադայի ձայնագրութեան և երաժշտական հանճարին, որպէս տեղեակ ենք նորա դպրութեանց, իմաստասիրութեան, գիտութեանց և գեղարուեստից։ Արդեօք հնախոյզք պիտի յաջողին գտնել օր մը Սոփոկլէսի կամ Եւրիպիդէսի մի ողբերգութեան ամբողջ երաժշտութիւն։ այս մասին որոշ ակնկալութիւն մը չենք կրնար ունենալ, բայց սա միայն դիտենք առ այժմ որ Յունաստանի մէջ եղած խուզարկութիւնք ապարդիւն չեն։ Արդարեւ Ակրոպոլիսի ամրոցին գիւար հռչակեց Պէօյէի անունը։ Ամէնքի ֆրանսական դպրոցը կը շարունակէ իւր անխոնջ խուզարկութիւնները և ի Տեղիս եղած գիւտը, Պաղոնի երգը, զոր Ամենայիք և Բարիզիք լսեցին, ուրիշ երաժշտական գիւտերու յոյսը կուտայ։

Սոյն գիւտի մասին ուրիշ առթիւ խօսած եմ այս սիւնակներուն մէջ, և այս անգամ կ'ուզեմ յունական և արեւելեան երաժշտութեան վրայ խօսիլ և ընծայել միանգամայն այն երգի թարգմանութիւն մը գրաբար լեզուով՝ գիտնալով կանխաւ թէ սրգողցուներմ գուցէ աչխարհաբարեանները, բայց անկարելի եղաւ ռամկական լեզուով թարգմանել այն աղնիւ երգը։ եթէ ընէի, թարգմանութիւնս պիտի նմանէր Լամարթինի կամ Հիւկոյի մի քերթուածին որ Օվէրնիացիի բիրտ բարբառովը գրուած ըլար։ Ահա յիշեալ թարգմանութիւնը.

ԵՐԳ ԱՌ ԱՊՈՂՈՆ

«Ո՛ Աստուածդ ոսկեբնար, որդի Արամազդայ, բնակեալդ ի բարձունս ձիմնապակ լերանցս այսոցիկ, որ սիրես ի վերայ մահկանացուաց պատգամս անմահականս, ասացից որպէս գրաւեցեր զգուշականն եռոտանի, զպահանեալն ի վիշապէն, յորժամ նետիւք քովք ի փոխուստս դարձուցեր զպալարուն հրէշն սոսկալի...

«Ո՛ Մուսայք սաղարթախիտ անտառացն Հելիկոնի, դատերդ որոտացողն Արամազդայ, եկա՛յք, ընչաքաղուկ կուսանքդ, զուարթացուցէք զԼիերս, զեղջայրն ձեր, զԱստուած որ ի կողս Պառնասայ, ի մէջ գեղաձի Տելփուհեաց, ի վերայ կրկնագագաթ ժայռին, ելանէ զեպ յակռանակիտ ջուրս կաստալիոյ, փայլակնացայտ տերլեառնն, յորում է այրն գուշակութեան։

Եկայք առ մեզ, դատերդ Աթենայ, քաղաք հոյակապ, որ շնորհս Պաղասայ, յպղծականն զգոհեցոյ, ընկալաւ ի ձօն երկիր հաստատուն և անյոդոյդ։ ի վերայ բաղնաց նորա, որ զեղնոյնն ճենճերէ զմարմին, բարձրանայ յերկինս ի վեր բուրումն խնկոց, մրմնջն արնագոյ զեղգեղ երգս դաշնակաւորս, և կիթարն ոսկի, կիթարն քաղցրահնչիւն, կրկնէ պատասխանի ձայնիցն տաղերգուաց։

«Ուխտաւորքդ Աստիկեայ, երգեցէք ամենեքեան զԱստուածն յաղթական։

Քիրչէր, (2) գիտնական Յիսուսեան կրօնաւորը, 1680ին գտած կարծեց Մենսինայի Սան-Սալվատոր վանքին մէջ Պինդարոսի մի տաղին եղանակը, զոր հրատարակեց իսկ։ Յիշեալ ձեռագիրն հիմակ անյայտ է։ Եւրոպացի երաժշտագէտք չեն հաւատար որ այն ձեռագիրը երբէք գոյութիւն ունեցած ըլլայ, և Քիրչէրի գրածներուն հաւատ ընծայելու չեն համարձակիր։ կան Ագրիանոս կայսեր (117—118) ժամանակէն մնացած երեք կարճ երգոց ձայնագրութիւնք։ Սակայն զատ կը յիշուին ելեւէջներու ու երաժշտական պարբերութիւնց մի քանի հատուածներ զոր անանուն դասատու մը իր օրինակ բերեր էր զանազան եղանակները (modes) հասկցնելու համար։ Վերոյիշեալ ամբողջ բեկորներու մէջ մին ևեթ, երբ ա՝ կ՝ըլլայ, որ Ադրիանոսի ժամանակէն մնացած է, մեր ականջներու մատչելի է։

Ց. Վ. ԱՏԵՄԵԱՆ

(1) Ֆրանսուա Օկիւսթ-Ժերվաէրթ ծնաւ 1828 յուլիսի 31ին ի Հիւս, Ուսնարտի մօտ (Պէլճիա)։ Ուսումնէն առաւ Կանտի երաժշտական դպրոցը։ 1848ին շահեցաւ առաջին մրցանակը երաժշտական գլուխեան ի Պրիւսէլ։ 1867ին երգապետ կարգեցաւ Բարիզի երաժշտական Ճեմարանը, պաշտօն զոր վարեց մինչ 1870։ Յաջորդ տարին Պրիւսէլի երաժշտական դպրոցին տնօրէն անուանեցաւ և բարեկարգեց այս հաստատութիւնը։ Երկասիրեց բազում երգեր, պատմական գրութիւններ, քննադատութիւններ, երգախաղեր, ընդ որս Սպանիոյ երաժշտութեան վրայ ճառեր, Ժոլժէլի (1852), եւ Լէ պէյէ պը Մարիբրիի (1854), Բանիէն Տէ-բէարդ (1858), Շաթօ-Բրիէնի (1860), Լը Բաքէրիէն Հանրիօ (1864) երգախաղերը, որոնք մեծ յաջողութիւն ունեցան ի Բարիզ։

(2) Աթանասիոս Քիրչէր ծնաւ 1602ին ի Կէյսէն, Ֆուլտայի մօտ։ Իմաստասիրութեան և արեւելեան լեզուաց դասատու կարգեցաւ Վիւրցպուրգի վարժարանը։ Յետոյ չաստաբերական գիտութեանց դասատուութիւն ըրաւ Գրիգորեան համալսարանը ի Հռոմ։ Հնութեանց թանգարան մը կազմեց և բազմաթիւ երկասիրութիւններ գրեց։ Մեռաւ 1868ին ի Հռոմ։

ԱՌՏՆԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՔԱՂԱՔԻ ԵՒ ԳԻՒՂԻ ԿԻՆԵՐԸ

Քաղաքի և գիւղի կիներն՝ ապրելու, սովորութեանց, բարուց, դաստիարակման և մտածման կողմէ մեծապէս կը տարբերին իրարմէ։ առաջինը ամուր կապած է ընտանի յարկին. երկրորդը՝ իսկապէս կանանոց, նա ապրելու համար իւր սերը միայն ունի։ նա՝ բազուկները մին գեղեցկին յառած է իւր աչքերը։ միսը օգտակարին, սա զարդարուն ընկալ կը փափաքի իւր տունը։ Նա կ'աշխատի զայն լիցուն պահել։ մին կերեւեալէ հաճելի և չքեղ երեկոյթներ։ միւսը անհամբեր կը սպասէ գարունը աւետող թռչուններուն, որ իւր սիրական ընտանիքով չենէն դաշտը փոխադրուի։ սա առաւօտ ուշ ատեն զարթնելով անմիջապէս կերեսյ հայելիի առջեւ իւր դեղնած դէմքը շպարելու։ Նա արշալոյսէն յառաջ դաշտ կը վազէ իւր արտը քարտնանելու։ սա կին մ'է վերջապէս։ Նա մարդ մը՝ որ սակայն կը ծնի։

Եւ արդարեւ քանի մը ցանցառ կեդրոններէ զատ՝ ուր քաղաքացի կիներ մըշակելով մէկ երկու դիւրատար արհեստներ, կրցած են մինչեւ ատենաց մը թերեւս ցնորել իրենց ամուսիններու ուսին վրայ ծանրացած ապրուստի բեռը, տակաւին շատ մը քաղաքներու մէջ կինը սպառիչ տարը մ'է, պանծանելով որ մառանի մէջ անուշի ամեն տեսակները պատրաստ լինին։ ինչն հացը իսկ կը գնուի խոհանոցիններէ, հանուռ ընթրիք մը պատրաստելու իւր յոգնած ամուսնոյն։

Իսկ անցիր գիւղերն և տես թէ այդ նեւսյի ժիր աղջիկները, բնութեան այդ հարազատ զաւակները գործունէութեան ինչ լայն ասպարէզ մը ունին։ Նոքա տան մէջ բանտարկուած կանացի արդուզարդի տեղաւոր չեն սարքեր, այլ օրն ի բուն բացօթեայ դաշտին մէջ քրտնաթոր կ'աշխատին։ հացը զոր կ'ուտեն, իրենց ամուսինը կամ որդին չար իրենց, այլ իսկապէս իրենց քրտնց արդիւնքն է, գի իրենք ևս երկրագործներ են, կը վարեն, կը սերմանեն, կը հնձեն. կը արտաչանայ մարդ, երբ ամսան ութերորդ օրերուն մէջ տեսնայ զանոնք—հատած կիներ, կանուներ, աղջիկներ, որ մանդաղ ի ձեռին դեղնած ալտացանը կը հնձեն. իսկ բիչ մը անդին արտի թումբին մէջ փոքրիկ կոյտ մը կայ. գիտէք ինչ է այն. վիճամեայ կանիրկեի մանկիկը որուն լոցած աեռն կը հանի մայրն իր փոշտ գրկին մէջ օրօրելու և քրտնաթաթախ ստինքն կերակրելու։

Ա.յլ կը հարցնէք անշուշտ թէ ուրեմն ո՞վ կը վարէ, կը տնտեսէ ատոնց տունը—զարձեալ իրենք. զի արշալոյսէն յառաջ կանուխ ելած, թոնիրը վառած, կերակուրները պատրաստած են, զոր ցերեկին ընտանեաց անդամներէն մին դաշտը կը բերէ, իսկ երեկոյին մշակներէն քիչ մը կանուխ տուն կը դառնան ընթրիքը կազմելու, դուարը կթելու, տեղաւորելու և վաղուան մածունը պատրաստելու։

Ապաքէն տակաւին ժամանակ չէ պահանջելու որ բազաքի կիները իրենց ամբարիշտներու արհեստին մասնակցին։ Դարբինի կինը իւր երկանը հետ երկաթ ծեծէ. սակայն ոչ մէկ դրական կամ խղճի օրէնք կը ներէ որ կենաքի բոլոր հոգը արանց վրայ մնայ և կիներ եկեղեցական ամենայն գործերու մասնակցին։ Նոքա ամենայն նիւթական այս անձուկ օրերուն մէջ, երբ սովը և աւերումը նուազութիւնը կը ծանրանան ամենէն ժիր բազուկներու վրայ, քանի թշուառութիւնները պիտի դարմանուէին, եթէ մեր կիները գիւղացի կիներու պէս կեանքի ծանր լուծը քաշելու դոնէ չափով մը մասնակցէին. ոչչափ պիտի դիւրանար ապրուստը, եթէ կիները իրենց մատներու հանճարով գոնէ իրենց արդուզարդի պէտքերը մատակարարէին, եթէ դոնէ իրենց և իրենց մանուկներու զգեստները կարելով, դիրձակին տարեկան մէկ երկու քսակ զահեկան վճարելու հարկին մէջ չը դնէին իրենց ամուսինները։

Այս մասին իրաւամբ պարտականութեան մեծ բաժին մը ունին և մեր աղջկանց վարժարանները, դի բաւական է որ նոքա ուսեալ աղջիկներ տան ընտանեաց, այլ պարտին կեանքի համար կիներ պատրաստել։ Եթէ արական սեռի զարգացներու համար օգտակար կը համարինք և արհեստական դասերը, քանի առաւել օգտակար կը լինէին անոնք աղջիկներու համար, որ վարժարանէն դուրս միջոց և դիւրութիւն չունին անհատապէս որ և է արհեստ ուսանելու. տանթելը, պատօրոնն և ուրիշ մի քանի սովորական ձեռագործներ՝ որոց մեր աղջիկներ կը զոհեն իրենց զպլոցական բոլոր ժամանակներն, արդարեւ թեպետ գեղեցիկ զբաղումներ, սակայն ազգային կնոջ անմիջապէս հոգ չենք տար. իսկ եթէ ուսանէր նա և մանուսա գործել, բրդեայ կամ բամպակեայ տեղական չապիկի (ֆանէլա) նոր տեսակներ շինել, իւր ամուսնոյն ճչմարիտ լծակից մը լինելով. պիտի դիւրացնէր ապրուստն՝ որ առաւել քան երբէք զժուարացած է մերոյս ժամանակին մէջ։ Գ. Լ.

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՀԱՒԿԻԹՆԵՐ (*)

Հին ժամանակներէ ի վեր հաւկիթը արտադրութեան և նոյն իսկ յարութեան խորհրդանշան նկատուած է։ առ այս բաւական է լսել, Եգիպտոսի մէջ, Փունիկի առասպելը։ Այս առասպելական թռչունը մանաւոր պաշտամունք կը վայելէր անդ։

«Արեւս քաղաքի» քուրմերը Փիւնիկի բազիներն նուիրական ենթադրելով մ'ամենալով գերեզմանի մը մէջ կը դնէին և զանոնք սիկրոն թռչունը դուրս կ'ելնէր անկէ։ Անիկա խորհրդանշան էր նաև բնութեան որ կը զարթնու ձմեռնային երկար քունէն, կամ լաւ ևս՝ իւր թմբրութենէն, վասն զի Եգիպտոսի մէջ չի կայ ճշմարիտ ձմեռ։

Հին ժողովրդոց մէջ հաւկիթը կենաց իգական սարքն է. մինչդեռ արեւը կամ ջերմութիւնը արական սարք ճանչցուած է։ Յեղոյր կան որք հաւկիթը պաշտելի կը նշանակեն, ինչպէս նաև հուրը՝ աւերման սարքը։

Զատկական հաւկիթներու ծագումը, ուրեմն, չատ պարզ է. ամէն օր իրարու հաւկիթ կը նուիրէ, ո՛չ թէ այդ ժամանակին մէջ հաւկիթներն առատ ըլլալուն համար, այլ ատոնց նուիրմանն, այլաբանօրէն, ամին տեսակ մաղթանքներ իրարու ընել կարելի ըլլալուն համար։

Հաւատական է որ Քրիստոսի աշակերտները հաւկիթի մէջ, ձուերի եկեղեցիի պատմառաւ, Քրիստոսի Յարութեան խորհրդանշանը տեսած ըլլան։ Սաղ համար է թերեւս որ քրիստոնեայք սովորութիւն ըրած են հաւկիթն օրհնել տալ քահանաներուն և զայն նուիրել իրենց ընտանեաց և բարեկամաց։

Քրիստոսի գաղտնեաց չատ առաջ, Զինասանի մէջ սովորութիւն կար գարնանամուտի տօնին առթիւ իրարու հաւկիթ նուիրել։ Զինաց նուիրական գիրքերէն կը հասկցուի թէ այդ տօնը մեծ հանդիսիւ կատարուած է 722 տարուան մէջ (նախ քան զԲն.)։ և Երիհնային կայսրութեան զուտակները այդ տօնի զանազան գոյներով հաւկիթներ նուիրած են իրարու։ Կոմէդիոսի աշակերտները դեռ պահած են այդ սովորութիւնը։

Պարսկաստանի մէջ ալ նոյնպէս, նոր տարուայ առթիւ հաւկիթ կ'ընծայեն իրարու։

Ամենուրեք նոյն նշանակութիւնն ունի հաւկիթը. այսինքն նոր էակներ արտադրելու տարի մը։ նա կը նշանակէ արդասաւորութիւն, հարստութիւն, առատութիւն։ Ամենուրեք այդ հաւեռս ընծան իրարու տալով, այդ նուրբ կեղեւին մէջ գտնուած ամէն բաղկաւորութիւններն — գէմ այլաբանօրէն — մաղթած կ'ըլլան իրարու։

Ամէն Քրիստոնեայ երկրաց մէջ զատկական հաւկիթի սովորութիւնը ժողովրդականացած է, գլխաւորապէս՝ Մեծ Պահոց հաստատութեան պատճառաւ։ Մեր թուականին Գրդ. դարէն ի վեր եկեղեցին արգիլած ըլլալով Քառասնորդական Պահոց մէջ հաւկիթի ուտելն, գիւղերու և ազարակներու մէջ մեծ քանակութեամբ դիզուեցաւ այդ պաշարը և զայն ձեռքէ հանելու ամենապարզ միջոցն եղաւ տալայց և հաւ ունենալու երջանկութիւնը չունեցող անձանց տալ զայնս։

Զատկական հաւկիթներու սովորութիւնը տարածուած է նաեւ արեւելեան եկեղեցւոյ Քրիստոնէից մէջ։ Ռուսիոյ մէջ բաւական փոխադարձաբար իրարու հաւկիթ կը նուիրեն և դիրար գրկելով կ'ըսեն. «Քրիստոս Վոսքրէս» — Քրիստոս Յարեաւ, և ասոր կը պատասխանուի «Վօ Սէ-ՆԻՆԻ Վոսքրէս» — արդարեւ Յարեաւ նա —։ Այս սովորութիւնը ընկերութեան ամեն դասակարգերու մէջ ալ կայ։

Քարէթանց ժամանակ փրանկներն ալ հաւկիթ կ'ընծայէին իրարու։ Ագարակաց մէջ գտնուած մեծակալ հաւկիթները Գաղիոյ թագաւորին արքունիքը կը տարուէին։ Զատկական հանդիսաւոր պատարագէն ետքը, որ Լուվրի մէջ տեղի կ'ունենար, կանուշչպարդ խոշոր կրոնականներու մէջ ոսկեղեն հաւկիթներ գրուած թագաւորին դահլիճը կը տարուէին և պատարագիչ քահանան գանոնք օրհնելով թագաւորին ներկայութեանը, պալատականաց կը բաշխէր։ Այս սովորութիւնը տեւած է մինչեւ ցմիրզ Մեսպատութեան, բայց կը յիշուի թէ Լուդովիկոս ԺԴ. և ԺԵ՝ ամեն տարի Զատկական հաւկիթ կը բաշխէին անձամբ իրենց պալատականաց։

Այս ամենէն կը հետեւի թէ այդ ժամանակաց մէջ ալ մտածուած էր Զատկի համար արուեստական հաւկիթներ պատրաստել, կամ հասարակ հաւկիթները մէյ մէկ թանկագին ընծաներու վերածելու համար ներկել և արուեստական ամէն տեսակ կատարելագործութիւններ դնել անոնց վրայ։ Երեւելի նկարիչներն, Լանգռէ և Վաթոյ, մեծ պատիւ համարած են իրենց՝ հաւկիթներու վրայ նկարելը։

Կ'երեւի թէ վերջին դարուն մէջ ճաշակի և նկարչութեան այսպիսի գլուխգործոցներու այնչափ կարեւորութիւն տալ չէ ուզուած, այսու ամենայնիւ սովորութիւնը անխախտ մնացած է, և Զատկական հաւկիթները «բարեկամութիւնը պահպանելու յատուկ» մանր նուէրներու կարգն անցած են։

Գիւղերու մէջ Զատկի հաւկիթը սոխի կեղեւով կը ներկին. իսկ քաղաքաց մէջ աւելի փայլուն գոյներ տալ կ'ուզուի, անոնց, այսինքն ոսկւոյ, արծաթի և այլն։ Վերջերս նորաձեւութիւն մը եղած է գրեթէ առ հասարակ «միքաուշի թուղթով» ներկել զայնս, որ երակաւոր մարմարի տեսք մը կուտայ անոնց։

Բնականաբար ամենէն առաջ չքաղաքավաճառներն ուզած են օգտուիլ այս սովորութենէն, զանազան նիւթերով և նուրբ ճաշակաւ ու չքեղութեամբ պատրաստելով զայնս։ Շինծու հաւկիթներ կան որք շատ ճարտարութեամբ չինուած են. և գրեթէ ամեն տեղ, ուսուցիչք ծախող վաճառատանց մէջ ի ցոյց դրուած կան, չաքարէ, շոքոլատ, փայտէ, թաւիշէ, սնդուսէ և այլն պատրաստուած, և զանազան գոյներով, դեղին, կարմիր, կանաչ և կապոյտ։

Ի՞նչ կանցնի ձեր մտքէն լսելով թէ հաւկիթ մը կապոյտ ներկուած է. պիտի ըսէք անշուշտ թէ կապտագոյն հաւկիթը անբնական է, ինչպէս կապոյտ վարդ մը զոր բնութիւնն իսկ չէ համարձակած կամ թէ չէ ուզած ստեղծել։ մանաւանդ թէ Ալիթոնս Գաս — որ երեւելի տնկարան և պարտիզպան մ'էր և ծաղկանց ու գլխաւորաբար վարդերու տեսակները խոտորնակ պատուաստով ստեղծելու նուիրած է իւր կեանքը — երբեք չկրցաւ յաջողիլ կապոյտ վարդ մը գոյացուցեալ։

Զատկական հաւկիթներու չինութիւնը մասնաւոր արհեստ մ'է Փարիզի մէջ. անդ հաւկիթներն արուեստական ճաշակով գունաւորելէ զատ, նորաձեւութեան ճիւղին պատկանող արուեստական հաւկիթներ ալ կը չինեն, և այս՝ մասնագիտութիւն մը եղած է որ գեղեցիկներու և սքանչելիներու պարատաութենէն անմիջապէս ետքը կը սկսի։

Ալզասի մէջ, աւագ ուրբաթ օրն՝ երբ եկեղեցեաց զանգակներն չեն հնչեր, արդարեւ գիւղերը կ'երթան և փայտէ ժամացոյցներով եկեղեցի կը հրաւիրեն գիւղացիները։ Զատկի երկրորդ օրը վերջին գիւղին երթալով իրենց ժամակոչութեան վարձքը կը խնդրեն որ Զատկական հաւկիթէ կը բաղկանայ։ Ապա քաղաք վերադառնալով զանոնք ուտելէ առաջ կը խաղան անոնց հետ։ և ասոր համար ալ տեսակ մը խաղ հնարած են։ Երկու տղայ մէկ հաւկիթի կ'ասուն և մին իւր հաւկիթին ծայրովը ընկերոջը հաւկիթին կը զարնէ, կոտրած հաւկիթին տէր կ'ըլլայ կոտրողը, բայց այս խաղն ալ ունի իւր էական պայմանը։ Որովհետեւ հաւկիթի մը սուր կողմը աւելի ամուր ու տոկուն է տափակ կողմէն, ուստի նեբելի չէ որ մէկը սրածայր կողմով ընկերոջը հաւկիթին տափակ կողմէն զարնէ։

Ժամանակաւ ժողովրդականներն իրենց թեմերուն մէջ գտնուած հաստատութիւններէն Զատկական հաւկիթներ կ'ընդունէին իբրեւ նուէր, այդ սովորութիւնը՝ որ մինչեւ մէջին դարու վերջերն յարգի էր, տակաւ անհետացաւ է։ Այսպէս են նաև ժողովրդական ամէն աւանդութիւններ։ Հաւատացեալք որք ատենօք իրարու հաւկիթներ կը նուիրէին Քրիստոսի Յարութեամբ ուրախանալու համար, այսօր կը ներկին զայնս ոսկւոյ խաղալիք պատրաստելու համար, այնպէս որ գրեթէ կատարեալ մուգցեալ է ատոնց ծագման պատճառները և աւանդական նուիրականութիւնը։ Թոնի Քիլլէն

(*) Տեսե՛ք ԵՒՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ապրիլ 15ի թուէն արտատպուած

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (216)

ԺԻԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻՁԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՁԱՐԸ

—Պատերա՛զմ, գոչեց Միւֆլիէ։ Յառա՛ջ ուրեմն։

Եւ ձեռքի մէկ հարուածով տապալեց ծանր սեղանը որուն առջեւ նստած էին քիչ առաջ։

Զորս մարդիկն անոր ետին էին։

Մալուսանը, սոսկումէ զուռնատ, դուրս ապրդած էր։ Տուգ-Ֆրան գետինը կը փքուուէր։ գրեթէ անկենդան։

Այ և Զախ եղբայրներ։ միւս երկուքին պէս, երկհարուածեան մէկ մէկ ատրճանակ ունէին իրենց ձեռքը։

—Առաջ անցնողը մեռա՛ծ է, յայտարարեց Այ։

Պիսքառի ձայնը լսուեցաւ։

—Յառա՛ջ, գոչեց։

Գայլերը խուժեցին։

Գայթիհներ թնդային և մարդեր թաւալեցան։

Զորս ընկերները պատին կրթնած էին, կաղնիէ ահագին սեղանէն պաշտպանուած։

Գայլերը, պահ մը վարանումէ ետք, խոյացան։ Բայց նորէն գնդակներ սուլեցին։ անէծքներ արձակուեցան և յարձակողները ետ ընկրկեցան...

—Յառա՛ջ, կրկնեց Պիսքառի ձայնը։ Մեռուցէ՛ք, մեռուցէ՛ք։

Եւ կարծես այս ձայնը՝ ապէտաղուր հնչումովը կը լռեցնէր ամեն սոսկումներ։

Պայքարն սկսաւ, հեսկակ այնու մանաւանդ սոսկալի զի լուռ ու մունջ էր։ Արձանակները պարպուած էին։

Մուֆլիէ չիշ մը կը ճօճէր, Կոնիկլու ատրճանակով մը կը զենուէր։

Երկու եղբայրներն իրենց կոուփները կը գործածէին։ Բայց ի՞նչ կուսի։ Այս ձախլիկներուն բազուկը քարընկէցի պէս ահաւոր էր։

Տասը ձեռքեր սեղանին կառչած էին՝ հեռացնելու համար զայն։

Գանկ մը խորտակեցաւ Միւֆլիէի չիշին տակ, ուրիշ մը հեծեց կոնիկլուի ատրճանակ։ Յաւպին հառաչներ կը լսուէին։

Այս չորս մարդերը զարհուրելի էին։

Ամեն կողմէ գնդակներ կարձակուէին անոնց վրայ։

Եւ Պիսքառ միշտ կը գոչէր։

—Սպանեցէ՛ք, սպանեցէ՛ք։

Շրջանակը կը նեղնար։ Սեղանը յարձակուելով՝ ճամբայ կը բանար յարձակողներուն։

Միւֆլիէ վեմ խօսքեր ունէր։

Զարնելով կ'ըսէր.

—Մէ՛կ, երկո՛ւք, երե՛ք, չո՛ր, հի՛նգ, վե՛ց, եօ՛թը...

Վերջին հարուածն ընդունողը զանգուածի պէս փնկաւ։

Բայց յոգնութիւնը վրայ կը հասնէր։

Բան թշնամի ընդդէմ չորս մարդերու, չափազանց էր։

Միւֆլիէ հանճարեղ ներշնչում մը ունեցաւ։

Գոց պատուհան մը նշմարած էր իր ձախակողմը։

Թողուց որ մինչեւ իր քովը հասնի ամենէն ահաւորներէն մէկը և մէջքէն բռնեց զայն։ Միւնոյն ժամանակ կը պոռար Մարթէն եղբայրներուն։

—Պատուհանին ուշադրութի՛ւն...

Վեր առաւ իր թշնամին մարմինը, և ահեղ ռումբի մը տեղ զործածելով զայն։ ապակիներուն նետեց։

Փեղկերը խորտակուեցան։ գռնակները ջախջախուեցան։

Պատուհանը բաց էր։

Այ և Զախ հասկցած էին։ Մէկ թռիով դուրս ցատքեցին պատուհանէն,

Բայց միւնոյն ժամանակ մարդկային խուժանը մոլեգնորէն խոյացաւ Միւֆլիէի և Կոնիկլուի վրայ, որք զգեստուեցան և անհետ եղան դիրենք ջախջախող զանգուածին տակ։

Ընթերցողը չէ մոռցած թէ Այ և Զախ եղբայրները Փարիզ գարձած էին և մարքիզուհիին ու անոր բարեկամներուն յայտնած էին այս սարսափելի տեսարանին պարագաները։

Ժ.Զ.

ԾՈՎՈՒՐՆ ՎՐԱՑ

Գիշերը վրայ կը հասնէր։

Հորիզոնին վրայ, արեւը, անսահման սկաւառակ, մեղմիւ անհետ կ'ելլար, շառագունելով թանձրացող ամպերուն քօղը։

Ծովը մեղմիկ գոյն մը ունէր զոր մութը աւելի մահաւարսուռ կ'ընծայէր։ Բնաւ շարժում չկար օդին մէջ։ Մեծ լռութիւնը կը ծանրանար ոլիկանին վրայ, որուն անսահմանութիւնը լի կ'երեւար վանդներով։

Այդ անծայրածիր անջրպետին մէջ, անտեսանելի կէտ մը, երկկայմ մը, որուն հագիւ ուռած առագաստները կը նմանէին վիւրաւոր թռչունի մը թեւերուն։

Տարօրինակ եւ խորհրդաւոր ընթացքով նաւ մը, որուն սեւագոյն մարմինը կը շրփոթուէր կոհակներուն հետ. իր ձեւը թէ՛ առեւտրական նաւու մը եւ թէ պատերազմական երկկայմի մը երեւոյթն ունէր։ Եւ սակայն յեռնակոյմը դեռեղուած պարզ թնդանօթ մը անիկա զարդ մը կ'երեւէր միայն։

Կամրջակին վրայ, նաւավարներ պառկած էին կայմերուն տակ, կամ նստած էին շուրջանակի եւ ցած ձայնով կը խօսակցէին։

Բայց ինչ որ տարօրինակ երեւոյթ մը կ'ընծայէր այս տեսարանին, սա էր.

Ցայտնի է թէ սաւառարական նաւերուն առաջակայմին ետեւը կը գտնուի տեսակ մը անուորդ որ մասնաւորապէս կը գործածուի խարիսխները վերցնելու։ Ձեւը կոնային է, և կը գործէ հորիզոնական ձեւով, ֆերու յեցակներու մէջտեղ։

Անուորդի բակին կապուած էին երկու կիսամերկ մարդեր, բազուկնին դէպ ի ետև և արմունկնին զրեթէ կցուած ամուր չուանով մը որ պլորուած էր կայմին շուրջը։

Այս երկու մարդերը կռնակ կռնակի կապուած էին։

Ո՞րչափ ժամանակէ ի վեր կը գտնուէին այդ տժգունելի կացութեան մէջ։ Դատելով տժգունելի գիմագծերէն, կարմրած աչքերէն, թուլցած որունդներէն որոց վրայ իրենց մարմինները կը կքէին կարծես, այս ասնչանք երկար ատենէ ի վեր կրելու էին։

Արդարեւ, այն օրուընէ ի վեր ուր երկկայմը հեռացած էր Ֆրանսայի եզերքէն, գիշեր ցորեկ հոն էին անոնք. բնաւ թոյլ չէր տրուեր իրենց պառկիլ, քայլ մը առաջանալ։ Կծու ցաւերով խառն զարհուրելի ընթարմացում մ'էր։ Եւ իրը թէ վանդայն որ շատ շուտով կը մեռնին անոնք, ամեն օր ուտելիք կուտային, զոր նաւատի մը կը կերցուներ անոնց, քանի որ չէին կրնար գործածել իրենց բազուկները։

Նախ հեծած, աղաղակած, պոռացած էին։

Բայց պարանի հարուածներ լուութեան բերած էին զանոնք։

Մինչեւ մէջքերնին մերկ, իրենց տատանող մարմնով կը հետեւէին կայմին ճոճումներուն, գլխակոխ, աչքերնին քթթելով անագորոյն այրուքէն որ անդադար կը խածատէր զանոնք։ Վասն զի հովին հանդէպ կը գտնուէին, ամեն բան դժոխային ճարտարութեամբ մը կարգադրուած ըլլալով՝ ցաւագին զգայութիւնները չափազանցելու համար։

Այս երկու մարդերը, աւա՛ղ, մեր երկու խեղճ բարեկամներն էին, Միւֆլիէն եւ Կոնիկլուն։

Անքը-սՕռլի գինետան մէջ գգեստուելով, կիսամին ջախջախուելով բռնուած էին գայլերէն, որք պիտի գործադրէին Պիսքառի հրամանը եւ մեռցուէին զանոնք, երբ վայրագ զաղափար մը անցած էր Գայլերու խշխանին բեղմնաւոր ուղեղին մէջէն։

Պիսքառ հասկցած էր թէ ի՞նչ օգուտ կրնար քաղել այս դէպքէն՝ անհրաժեշտ կարգապահութիւնը հաստատելու համար նաւուն մէջ։

Նաւավարներու աչքին առջեւ այդ անզգաստ, յամր տանջանքը անհնազանդութեան ամեն փորձութիւն կը վանէր։

Եւ հնարած էր յամր մահուան այդ տեսակը, որուն երկար ատեն չէր կրնար դիմանալ ամենէն զօրաւոր կազմուածքը։

Կոնիկլու մեռած կ'երեւար։ Միւֆլիէ, աւելի կորովի, երբեմն բողոքներ կ'արձակէր։ Եթէ Պիսքառը նշմարէր կամրջակին վրայ, յոխորտաբար վեր կ'առնէր գլուխն և իր խոշոր աչքերով անոր երեսը կը նայէր։ Պիսքառ կը թոթուէր ուսերը և հեգնօրէն խնդալով կ'անցնէր կ'երթար։

Բայց Միւֆլիէ կը մրմռար.

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 22/4 ՄԱՅԻՍ, 1894

Տեսական հարցեր

ՄԱՔՍԱԳԻՆ ԴԱՇՆԱԳՐԵՐ

Աւստրիոյ Խորհրդարանն ընդունեց Ռումանիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրը։ Պալքանեան Պեռուվեանոյ մէջ, Ռումանիա ամենէն մեծաքանակ գնողն է աւստրեան վաճառքներու։ Գերմանիոյ և Ռումանիոյ առեւտրական նոր դաշնագիրը կը պարունակէ ինչ ինչ շահաւէտ պայմաններ, զորս Աւստրիա-Հունգարիա ևս պիտի վայելէ։ Արդէն, Աւստրիա և Ռումանիա իրարու խոստացած են ամենէն նպաստաւոր պայմանները զոյս յանձն առած են տալ ուրիշ ազգերու։ Ինչպէս յայտնի է, Ռումանիա իւր հղօր դրացւոյն հետ քանի տարիէ հետէ մաքսային պայքար մը կը մղէր, որովհետեւ ինք աւստրեան արհեստական նիւթոց մաքսին նկատմամբ առարկութիւն կը հանէր, և դրացի Տէրութիւնը Ռումանիոյ հողային բերքերուն և անասուններուն նկատմամբ։ Աւստրեան Խորհրդարանին նախաքննիչ յանձնաժողովը տեղեկագրեց թէ այս մաքսային պայքար երկու երկիրներուն այնքան վնասակար եղած է որ նոյնպէս գոհացուցիչ դաշնագիր մը կնքել ամենէն դաշնագիր չունենալէն աւելի աղէկ է։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՍԵՐՊԻՈՅ

Սերպիոյ ելմտական նոր նախարար Պ. Բեգովիչ երկրին ելմտական վիճակին վրայ մանրամասն տեղեկութիւն մը հրատարակել տուաւ Բէլգրէտ Լոյսի մէջ։ Սերպիոյ ելեմուտք շատ անկարգ վիճակի մէջ էին տարւոյս սկիզբը։ Վճռումներն ամիսներով կը յապաղէին։ Վաճառականներն ևս մեծաքանակ առնելիքներ ունէին։ Որպէս զի երկիրը մանկ չհրատարակուի, ամեն կերպ զոհողութեամբը օտար արժեթղթոց առնելիքները կը վճարուէին։ Բայց և այնպէս, Եւրոպոյ հրապարակց վրայ Սերպիոյ վարկը քանի կ'երթար կ'իյնար, և մեր ընդ մերթ զրոյցներ կը հրատարակուէին թէ տոկոսի և մայր-գումարի վճարումը պիտի դադրի, կամ զեղչուի։ Փոլմուկովի և Ցունատաշի մանկութեամբը բերանէն եղած դատաստանը ծանր երկիւղ կը յայտնէին նաեւ Սերպիոյ մասին, թէպէտ Սերպիոյ տնտեսական վիճակն Ցունատաշի տնտեսական վիճակէն շատ աւելի աղէկ է ընդհանրապէս, և սերպ Պառլամենտն եկամուտը 15 տարիէ ի վեր ե-ռապատկած են։

Նոր նախարարը, տեսնելով որ անվստահութեան պատճառն առնելիքներու մէկ մասն միայն գոհացուցիչ է, որոշեց անխիղճ ամենը գոհացնել, Հեռեւապէս, ներքին առնելիքներն ալ արտաքիններուն չափ կանոնաւորապէս պիտի ընդունին իրենց պահանջքն։ Այս նպատակաւ, սկսած է գործածել ինչ ինչ գումարներ որը հանրային պարտքին վճարումն ապահովելու համար մէկ կողմ դրուած էին։ Այս տնօրէնութեամբ, բուն սերպ պահանջատէրը եւրոպայի պահանջատէրց չափ գոհ են այժմ։ Նախարարը կը յուսայ վերահաստատել Սերպիոյ վարկն, առանց նոր փոխառութեանց դիմելու։ Այս յոյս անտեղի չերեւիր, երբ յիշուի թէ տուրքերու հասոյթն երեք ամիսէ ի վեր 429,000 ֆր. աւելցած է, բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ, և 846,000 ֆր. աւելցած է բաղդատմամբ 1891 տարւոյ։

ՓԱՐԻԶ ԲԱՂԱՔԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Փարիզ քաղաքին 200 միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութեան 100ին 2½ տակոսով հանուելն առաջին քայլն է Ֆրանսայի առաջնակարգ արժեթղթերուն տոկոսն 100ին 2½.ի իջեցնելու։ Հիմա պաշտօնապէս 3է պակաս տոկոս տուող միայն անգլ. արժեթղթեր կայ։ Փարիզ քաղաքին տոկէ առջի 3 % փոխառութեան 400 ֆր.նոց արժեթուղթն 360 ֆր.ի հանուած էր։ Այս անգամ տոկոսն 2½ ըլլալուն առթիւ 340ի հանուեցաւ, որպէս զի (400—340=) 60 ֆ.ի հրապոյրէն մէջեղ հասարակութիւնն ընդունի արժեթղթի այս նոր տարողը։ Փարիզ քաղաքին վարկին համեմատ, 340 ֆր.ի հանուած թուղթը մինչեւ 400 ֆր.ի բարձրանալու միջոց ունի իւր աւելն։ Արդէն, վիճակահանութենէ եղած ամեն թուղթեր 400 ֆր. պիտի վճարուին, պարզեւ տացողներէն զատ։ Երբ հրապարակի դէմն ալ 400 ֆր.ի հասնի, քաղաքն իրաւունք պիտի ունենայ իւր 3 % արժեթղթերուն տոկոսն 2½.ի իջեցնելու, որով այս վերջին սակ պիտի ընդհանրանայ։ Իսկ հասարակութիւնը խնդրուած 200 միլիոն ֆր.ին տեղ իբր 17 միլիառ տարադրանքով, սա հաշին ալ ըլած է թէ 340 ֆր.ի հանուած թուղթին 400ի բարձրանալը բաւական ժամանակի կարօտ է, որով բաւական ժամանակ մը տոկոսի փոփոխման երկիւղ չի մնար։

Երբ կ'ըսենք թէ խնդրուած 200 միլիոնին տեղ 17 միլիառ առաջարկեցաւ, ուշիմ ընթերցողը հարկաւ կը հասկնան թէ այս 17 միլիառ ֆր. պարտատէրերու հասարակութեան կամ դրամատանց ձեռք։ Ամեն ոք կը դուշակէր թէ փոխառութիւնը քանի մը պտիկ պիտի ստորագրուէր, և հետեւապէս իւր խնդրած թուղթերուն մէկ փոքր մասը միայն պիտի տրուէր իրեն։ Ուստի, ըսա կարի շատ ստորագրեցաւ, ըսա կարի քիչ զեղչում կրելու համար՝ արժեթղթոց բաշխման պահուն։ Օրինակի համար, նա որ կը դուշակէր թէ փոխառութիւնը 10 պտիկ պիտի ստորագրուէր, իրեն պէտք եղած 10 արժեթուղթին տեղ 100 հատ խնդրեց։ Բայց ո՛չ ոք միտքէն կ'անցուներ թէ իւրաքանչիւր պտիկ պիտի ստորագրուէր։

Իրենց պէտք եղածէն աւելի արժեթուղթ ստորագրողներն հարկադրեցան Պանքաներէն վերցնել ստորագրման պէտք եղած աւելորդ դումարներն։ Ապրիլ 9/21 ի օրն իրապէս յանձնուած գումարը կը հասնէին մէկ միլիառ հինգ մինգ միլիոն ֆր.ի, որովհետեւ կը յիշուի թէ 200 ֆր.ին մէկ մասը միայն առջի օրը վճարելի էր։ Այսչափ գումար մը 24 ժամէն շարժուն վիճակի մէջ դնել կարենալն ևս ֆրանսական դրամատանց ընդհանրապէս առողջ կացութիւն մ'ունենալը կը հաստատէր։

Սեղանաւորական այս մեծ դէպք բնականապէս շատ յարմարեցաւ անոնց հաշիւներուն որք գիները վեր տանիլ կ'ուզեն, և գնոյ ընդհանուր բարձրացում մը տեղի ունեցաւ։ Նոյն իսկ իտալական արժեթուղթը վրայ դրաւ Փարիզի Սակարանին մէջ։

Ապրիլ 16/28ին, Փարիզի քաղաքին 2½% նոր արժեթուղթն հանման գնէն 30 ֆր. աւելի կ'արժէր։ Այս հաշուով, կարծուածէն շատ պիտի հանի 400 ֆր.ի անուանական գնոյն, և այն ատեն քաղաքին միւս արժեթղթերն ալ 3էն 2½.ի պիտի զեղչուին։ Երջանիկ քաղաք, որ ամենամեծ Տէրութեան մը չափ լաւ վարկ ունի։

ՏՐՈՑ ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ելմտական նախարար Պ. Պիւռտոյի պատրաստած նոր ելմտացոյցն, որոյ ընդհանուր գիծերը ծանուցինք, սաստիկ ընդդիմութեան կը բախի Խորհրդարանին մէջ։ Ֆրանսայի մէջ այսպէս է միշտ։ Նախարարն ելմտացոյց մը կը ներկայէ, ուրոյ բաշխման ու գանձման վրայ ծրագրով մը, բայց երբ այն ելմտացոյց կը քննէ արկուի և օրինական այժ կը սատնայ, բոլորովին տարբեր բան մը եղած է արդէն։ Ուստի, ելմտական նախարարին հատատուած ծրագիրը շատ հեղ ամենեւին դաշտիար չի տար այն գանձային դրութեան վրայ որուն Ֆրանսա պիտի հեռուի տարջիկոյ Բրնատաարայն մէջ։ Անգլիոյ մէջ այսպէս չէ, հոն Խորհրդարանին ընդունած վերջնական ծրագիրն զգալապէս չի տարբերիր ելմտական նախարարին ներկայած ծրագրէն։ Անգլիացիք ելմտական նախարարի պաշտօնն ընդհանրապէս ամենէն փոքրատու անձին կը յանձնեն, և անոր բերած ծրագիրը քիչ փոփոխութեամբ կ'ընդունին։ Անգլիոյ ելմտական նախարարն ալ ընդհանրապէս կ'ըզգուշանայ ծայրայեղ ծրագիրներ բերելէ։

Պ. Պիւռտոյի ծրագրին առթիւ դիմաւորապէս երկու վէճ կայ։ Ոմանք կ'ուզեն եկամտի վրայ տուրք հաստատել։ Ուրիշներ կը մերժեն, յիշեցնելով թէ այդ ուղղութիւն չի յարմարիր Ֆրանսայի։ Կը կարծուի թէ այս անդամ ալ այդ տուրք չպիտի կրնայ հաստատուիլ Ֆրանսայի մէջ։ Միւս վէճն ալ կը վերաբերի տուրքն հաստատելու թէ ասիճանաւոր ընելու խնդրոյն։ Հիմակուան տուրքերն հաստատական են, այսինքն՝ ամեն մարդ սաչափ գոյքի փոխարէն սաչափ տուրք կուտայ։ Արմատականք կ'առաջարկեն ասիճանաւոր ընել տուրքն, որպէսզի որ մինչեւ սաչափ գումարի հարստութենէ՝ 100ին սաչափ առնուի, իսկ անկէ վեր հարստութեան մը համար ոչ թէ 100ին նոյնչափ, այլ աւելի բարձր սակով մը տուրք առնուի։ Այս գրութիւնը չափաւորը կը մերժուի, ըսելով թէ այն ատեն հարստութիւն գոյացնելու, հարստութիւն դիզելու փափաքը կը չնչուի հասարակութեան քով։ Սըր Ռովերմ Հարբրդ, Անգլիոյ ելմտական նախարարն, այս ասիճանաւոր տուրքի գրութիւնն առաջին անգամ ընդունեց անցեալ օր մատուցած ելմտացոյցի ծրագրին մէջ, բայց միայն ժամանակութեանց համար։ Ցայսմիկ չէ ասկայն թէ խորհրդարանն իւր առաջարկը նոյնութեամբ պիտի ընդունի։

Պ. Պիւռտոյի ծրագրին դէմ հակառակութիւնն առաջին օրէն երեւան եկաւ եկ՝ տայցոյցի յանձնաժողովոյն ընտրուած պահուն, և յետոյ, նոյն յանձնաժողովոյ նախագահին ընտրուածքն, ինչպէս հեռագրէն տեսան ընթերցողք, Պ. Բաւլենեաք, որ արմատականաց ընտրելին էր, ստացաւ 13 քուէ. և չափաւորներուն ընտրելին ալ Պ. Ռուվիէ, 13 քուէէ աւելի չկրցաւ առնուլ, և եթէ նախագահութիւնն իրեն յանձնուեցաւ, տարբերի առաւելութեան պատճառաւ էր միայն։ Պ. Ռուվիէ, նախորդ ելմտական նախարարը, Բանանցի գործերուն ձախող մանակցութիւն մ'ունեցած ըլլալու ամբաստանութեամբ երեսէ ընկած էր վերջերս։ Հիմա թէպէտ ջուրին երեսը կ'ելնէ իբրեւ ջատագով Պ. Պիւռտոյի գաղափարաց, բայց քուէներէն երեւցաւ որ իւր կարծիքը դիւրաշրջիկի կընայ քալեցնել ո՛չ յանձնաժողովոյն ո՛չ ալ Խորհրդարանին առջեւ։

ՆՈՐ ԶՐՄԱՆՑ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլ. լրագիրք անչեալ շաբաթ օրուան թուով կը ծանուցանեն (ինչ որ Ֆորտնիէի «հեռագրական» Դործակալութիւնն երէկ իրրեւ «հեռագիր» հաղորդած էր լրագրերու) թէ Անգլիոյ Շէֆիլտ ճարտարարուեստ քաղաքէն մինչեւ ծով ջրանց մը բանալու գաղափարը վերջնական ձեւ առած է։ Ասոր համար հարկ էր համաձայնութեան մը գալ Մանչեսդրը, Շէֆիլտ և Լինքոլնշիրի երկաթուղւոյ ընկերութեան հետ։ Խնդիրն ի վերջոյ իրատարարութեան յանձնուեցաւ, և գոյացեալ համաձայնութեան համեմատ այս օրերս ծրագիր մը պատրաստուեցաւ և Խորհրդարանին մատուցուեցաւ։ Ի Անգլիոյ մէջ ջրանց, երկաթուղի և այլ հանրօգուտ մեծ շինութիւն մ'ընելու համար Խորհրդարանի հաւանութիւն պէտք է։ Այս առթիւ Լոնտոնի լրագիրք սա ողջ գաղափարը կը յայտնեն թէ «ամենամեծ խնամ պէտք է տանիլ ջուրի ճամբայներէն օգտուելու համար. դի անոնք միշտ աւելի ածան են քան երկաթուղիներն, և ջուրի ճամբով փոխադրուած ապրանք աւելի ածան կրնան ծախուիլ, և անգլ. վաճառականութիւնը կարող կ'ըլլայ լաւ պայմաններով մրցիլ օտար վաճառականութեան դէմ»։ Այս դիտողութիւնէ ամեն երկիրք կրնան օգտիլ։

ԲՈՂՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ.—Դորձարան Աշխարհի։—Թէպէտ երեսփ. ժողովն սկզբամբ ընդունեց որ հանքերու մէջ գործաւորք ութ ժամէ աւելի չաշխատին, բայց կ'երեւի թէ շատ ջուր պիտի անցնի Թէյնի նաւակառոյ կամուրջին տակէն մինչեւ որ այս գաղափար վերջնապէս գործադրի։ Դժուարութիւնք մեծ են։ Նախ տպահով չէ թէ ինչպէս պիտի գործադրուի։ Եթէ գործաւորներն յանձն առնուն իրենց շահուն համար աւելի աշխատիլ և իրենք գանգատող չըլլան, կառավարութիւնն ինչպէս պիտի խմանայ և հանրատէրը պատժէ։ Կարելի է ամեն տեղ մնայուն հսկողներ պահել։ Եւ երբ գործելու ազատութիւնն այս մասին կը սահմանափակուի, կարելի է կանգ առնուլ հոս։ Խնդիրն, իւր պարզ երեւոյթին տակ, այնքան փշոտ է երբոք։ Ը. Նոր. Լեկ. խարարութեան մէջ համաձայնութիւն չկայ։ Նախարարութեան գլխաւոր կամ երկրորդական անդամներէն մի քանին, Պ. Ճոն Մորլի մասնաւորապէս, հակառակ քուէ տուին։ Ի ծրագիրը նախարարական խնդիր մը չէր, մասնաւոր երեսփոխանի մը առաջարկն էր, և ամեն ոք ազատ թողուած էր իւր խղճին համեմատ քուէարկելու։ Իւլանտայիք ի նպաստ այն առաջարկին քուէարկեցին, գործաւոր դասերու՝ քուէն շահելու համար իրենց կարգին։ Պահպանողականք ընդդէմ քուէարկեցին, նմանապէս ազատականաց մեկ փոքր մասն։ Որպէս զի նոյն սկզբունքին համեմատ օրինագիծ մը ներկայացուի նախարարութեան կողմէ, պէտք է որ նախարարութիւնն իսկ իւր մէջ համամիտ ըլլայ, և եթէ ազատական նախարարութիւն մը իւր մէջ համամիտ չի կրնար ըլլալ այս մասին, պահպանողական նախարարութիւն մը ամենեւին չի կրնար։ Թէպէտ Անգլիա առաջին երկիրն է որ գործաւորաց աշխատութեան համար ժամ որոշել կ'ուզէ, բայց նոյն իսկ յԱնգլիա «շատ մը վրիպումներ կան» ընդ մէջ գաւառին ու շրջանին»։

ՍԿՈՎՏԻԱ այս տարի սովորականէն աւելի առարկայ է անգլ. Խորհրդարանի հոգածութեան։ Ի վարչական, տեսնելով որ իրենց մեծամասնութիւնը կը ճարեն Սկովտիոյ, Իւլանտայի և Կալլէնի քուէարկուներէն, միտքերնին դրած են այս երեսփոխանները մասնաւոր կերպով մը գոհացնել, և հիմա կարգն Սկովտիոյ եկած է։ Սկովտական գործոց օրէնսդրութեան համար անգլ. Խորհրդարանի հսկողութեան տակ մասնաւոր մարմին մը կազմելու կառավարական առաջարկն անցեալ ուրբաթ քուէարկեցաւ 207ի դէմ 232 քուէով։ Սկովտիոյ նոխարարը և անուանի դրագէտ հանգուցեալ Լորտ Մաքդոլֆի քեռորդի Սըր Ճորճ Թրիվիլեան անմիջապէս եռաքը խօսք առնելով, Սկովտական նոր ծրագիր մը մատոյց, որուն համեմատ Սկովտիոյ գաւառաց ու շրջանակաց մէջ պիտի հաստատուին ընտրական ժողովներ տեղային գործոց տնտեսութեան համար, և կանայք ևս ընտրելի պիտի ըլլան այս գիւղային կամ թաղային խորհրդոց։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Վիլհելմ Բ. կայսր իւր գահակալութենէն ի վեր հետաքրքրեցաւ և ուրիշ ծերացած ազգայներն հանգստեան կոչելու և հրաժարութիւն ընդունելու։ Այս փոփոխումներ պարբերաբար տեղի ունեցած են, և այժմ կը ծանուցուի թէ շատ մը բարձրաստիճան սպայք, ընդ որս 30 զօրապետք, հանգստեան պիտի կոչուին այս օրերս։ Ֆրանսական սահմանաց վրայ գտնուող զօրաբանակներուն մէջ այս փոփոխումներ աւելի շուտ կատարուած էին։ Դիւսլոր թշնամւոյն դէմ դնող զօրքերուն ըսա կարի երիտասարդ և կորովի հրամատարներ արդէն տրուած էին, և այժմ նոյն տնօրէնութիւն ի գործ կը դրուի Ռուսիոյ սահմանաց վրայ գտնուող զօրաբանակաց մասին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻՑ ՀԷՆ ուղիր օտարազգիներ տեսնել իրենց կարեւոր վարչութեանց գլուխը։ Սըր Էտուարտ Պլընդ այս օրերս Ֆրանսայի Արեւելեան Երկաթուղեաց Ընկերութեան նախագահ կարգուած էր միաձայնութեամբ, կառավարական բայց մարդոց կողմէ եղած դիտողութիւններու վրայ, հարկ դատեր է հրաժարիլ թէեւ ծննդեամբ Անգլիացի, բայց Ֆրանսայի մէջ մեծցած և կատարեալ Ֆրանսացի մ'եղած էր։ Մեծապէս օգնած է Ֆրանսական երկաթուղեաց չինութեան, և կարեւոր դեր կատարած է երկաթուղւոյ վարչութեանց և զանազան հանրօգուտ ձեռնարկութեանց մէջ։ Բայց Ֆրանսացիք այնքան զլուրդած են որ կարեւոր վարչութեանց գլուխն օտարազգիներ տեսնել իրենց պետական ապահովութեան անհարմար կը սեպեն։

ՌՈՒՍԻՈՅ Փորձառական Բժշկութեան Ընկերութիւնն որ ի Փեթերսպուրգ, 10,000 ռուբլիի երկու մրցանակ հատատեց, զոյս պիտի տայ բժիշկներու կամ անասնաբոյժներու։ Արջառախտին դարմանը կամ անկէ զերծ մնալու միջոցը գտնողը պիտի ընդունի 10,000 ռուբլի։ Նոյն գումար նաև անոր որ լաւագոյն երկը կը հեղինակէ վարակիչ հիւանդութեանց սխտաբանութեան վրայ։ Այս մրցանակներէ մին նուիրած է կոմս Օրլով Տավիտով։

ՏԵՂԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՒԷՐԻՆ, 2 մայիս.— Պրայայի նաւամատոյցը փակ՝ շոգենաւի վաղորդներու շատութենէն։ Ճամբորդները գնան ինկան։ 60 անձինք աղատեցան։ Մինչեւ յարդ 11 գիակ հանուեցաւ որոց մէջ կանայք եւ տղայք ալ կան։ Բայց մեռնողներ աւելի շատ պէտք է ըլլան։

ՀՌՈՄ, 3.— Արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին քննութեան առթիւ, Երեսփ. ժողովոյ մէջ Պառուն Պան ըսաւ թէ Երրիտալ Ներկայացութիւնը սոսկ պաշտպանողական է և խաղաղաւէտ։ Խորհրդարանն անշուշտ հոգ պիտի տանի որ իտալիա ունենայ տնտեսական անկախութիւն։ քաղաքական անկախութեան հիման վրայ, և Տէրութեանց շարքին մէջ իրեն պատկանելի դիրքը վայելէ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ռուս զօրավար Ռէզվոյ եւ կայսեր ծանուցանելու Զարեւիչին նշանուիլը։

ՊԵՐԼԻՆ.—Զարեւիչն հոս եկաւ իրեն ընկերացող մեծ-դուքերուն հետ, և առանց կանգ առնելու, դէպի Փեթերսպուրգ շարունակեց ճամբան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Պանքային պահեստից համեմատութիւնը բարձրացած է 63.32 առ. 100ի։

ՓԱՐԻԶ.—Ընդհանուր դատախազը դատ բացած ըլլալով գործաւորական երեսփոխան Պ. Թոսէնի դէմ, խորհրդարանական յանձնաժողով մը կազմուեցաւ քննելու համար թէ դատաստանը պէտք է արտօնուի ըստ օրինի։ Դործաւորական Պ. Շօվիէռ թէեւ քննադատեց Սէնի կառավարչին քաղաքային պալատան մէջ յարկ մը դրաւելը, բայց նեղքին գործոց նախարարն ըսաւ թէ գաղթական նախարարութեան հաստատման վրայ, ուրիշ կերպ չէր կրնար ըլլալ։ Պարզ օրակարգ։

Վանկոյտ

ԶԱՒԱԹԻԱ, 22 Ապրիլ

ՀՆԹԱՑԻ ԳԻՆԵՐԱՆԱՒԱՐՈՅ

3 ամիս Լոնտոնի վրայ	110	½
3 » Փարիզի »	22	90
3 » Վիէննայի »	—	—
3 » Պերլինի »	—	—

ՍՈՄԱՆԵՆՈՅ ԲՈՆՈՒԼԻՏՔ

Երկէ երեկոյ զոյ. (Միաց. Դ. Ապրիլ)	26	10
Բերայի մէջ	—	—
Առաւօտուն բացուելուս	26	10
Կէս օրին	26	10
Թարգիրանը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	—	—
» » ժամ 5ին	—	—

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԾԵՐ ԼՕՆՈՒ

Փոխառ. Սիւն	58	50
» »	37	
» »	27	30

ԲՈՒՀՆԵՆՈՒՄԻ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ Անգ. Լր.	—	—
Քրէտի Ֆէնէրալ » »	7	20
Պանք տը Քոնս » »	3	05
Օսմ. Շանժ է վաքէր » »	4	10
Ռէմի Օսմ. Ոսկի	19	12
Ժրամուէյ » »	575	
Օսմ.Ապաշովագր. Ընկ	310	
Ռուսի վիճ. Երկաթուղի Ֆր.	110	25
Բամանէ դը Լաբրիսար	39	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Մայիս

Անգլ. թոնսոլիտ	100	25
Օսմ. » Ապրիլ Դ.	23	68
» » Դ.	59	50
» » Բ.	36	87
» » Դ.	24	75
Օսմ. փոխառութիւն 1871	101	50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթեռ Լոն)	102	25
Պանք Օթոմանը	15	31
Այսրնի երկաթուղի	17	
Դասսպայի երկաթուղի	17	
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէտ) Դ.	102	
» առանձ. (Բրիմիրէ) 1890	—	
Տօտանիակ (փոխառ. Թոպիլտ)	105	25
Հելլենական 5%	33	
Փոխառական Թիւն Ֆարիզի վրայ	25	324

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պուլկարաց Գեր. Եկզարքին փոխանորդը Տ. Անթիմ՝ և գործակատարը Եօրկաքի էֆէնտի, երէկ Պատրիարքարան գալով Զատկի առթիւ յանուն Գեր. Եկզարքին շնորհաւորական այցելութիւն տուին և ընդունուեցան Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր կողմէ։

Այսօր ալ, ըստ սովորութեան, Ցունաց Պատրիարքարանին կողմէ պատգամաւորութիւն մը կուգայ ի շնորհաւորութիւն։

Թիֆլիզի Թերթերեն.

Ապրիլի 7ին, Ս. Աւետեաց տօնի օրը, Թեմս Սրբազան Առաջնորդը հոգեւորական դասի մասնակցութեամբ Ս. Նշան եկեղեցւոյն կատարեց Ներսիսեան դպրանոցի բարերար Աւետիք Փիրսլեանցի հոգեհանգիստը, որ ամենայն տարի անխափան կատարուում է նոյն դպրանոցի հոգաբարձութեան նախաձեռնութեամբ։ Հոգեհանգիստին ներկայ էին Ներսիսեան դպրանոցի հոգաբարձուները, ուսուցիչները և բոլոր աշակերտները, նոյնպէս և խուռն բազմութիւն ժողովրդեան։

—Ներսիսեան դպրոցի բարերար Աւետիք Փիրսլեանցի դպրոցին կտակած կալուածը, որ գտնուում է Սալդատսկի բազարում և ածուրդը տեղի ունեցաւ ապրիլի 6ին, կալալով տրուեց տարեկան 14,200 ռուբլով։

—Ցաւալի հաղորդում են, որ Գեր. Կարապետ եպիսկոպոս Այվազեանը նշանակուած է Աստրախանի թեմի առաջնորդ և առաջարկուած է ի հաստատութիւն։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք այս աւուր Պաշտօնականաց մէջ, թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Վսեմ. Նուբար էֆէնտիին և Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Թորոսեան Ազն. Յովհաննէս էֆէնտիին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սացանք Արժ. Գիւտ քահանայ Ազանեանցի նախապէս ի լոյս ընծայած ընդարձակ երկասիրութեան երրորդ գիրքը՝ ՍԻՄԷՈՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ, ՅԻՇՈՒԱԿԱՐԱՆԸ, տպագրուած ի Թիֆլիզ, Մ. Շարաձէի տպարանը։ 1894։

Մեծադիր հատոր մըն է, աւելի քան 900 երեսներով, որ կը պարունակէ կենսագրութիւնն հոգելոյս կաթողիկոսին որ 1763ին Հայրապետական աթոռը բարձրացեր էր։ Տ. Գիւտ քահանայ անցեալ սեպտեմբերին Ս. Էջմիածնայ մատենադարանը գտնուած պահուն անակնկալ կերպով գտեր է թերթ առ թերթ գրուած բաւական ստուար կապոց մը, «անկար ու անկազմ», որ էր Սիմէոն Կաթողիկոսի յիշատակարանը։ Նախապէս իր պատրաստած կենսագրութիւնը, զոր արդէն մամլոյ յանձնած էր, անկատար ըլլալով, Արժ. հեղինակն այդ յիշատակարանը նոյնութեամբ կցեր է անոր իբրեւ յաւելուած, որ վաւերական ծանօթութիւններ երեւան կը բերէ ու կը բերէ նաև մասնաւորապէս օգտակար ուսումնասիրութեանց նիւթ ըլլալ բանասէրներուն ու հնասէրներուն։ Մէկ դարու հընութիւն եղող այդ տետրակը սա քանի մը տողերով նկարագրուած է յառաջաբանին մէջ։

Ցիշատակարանիս մատեանը 32×21 սանտիմեթր գիրք ունի, 358 երես, բամբակէ թուղթ, բաւական լաւ պահուած, մանր, բայց մեծի մասին խոշորացուցիչով ընթեռնելի նօտարգիր, հին եւ մաքուր կաշեկազմ։ Այս տումարը կարծէր սահմանուած է եղել 1754 թ. որպէս առաձեռն ելումտից մատեան նորընտիր Աղէքսանդր կաթուղիկոսի գործածութեան համար, որովհետեւ նոքա 2—4, 6, 13—15, 19, 2 ու 26 երեսներին այդ մատրն ու ծախքն է գրուած, իսկ 2րդ երեսի ճակատին գրուած է մի ներածութիւն՝ յիշատակող Աղէքսանդր կաթուղիկոսին ընտրութիւնն ի Կ. Պոլիս եւ ժամանումն ի Ս. Էջմիածին։

Մնացեալ երեսներն ալ յիշատակարան են, տեղ տեղ ալ անդիր երեսներ ձգուած։ Տ. Գիւտ քահանայ տաժանակիր աշխատանքով կրցեալ է օրինակել ընագիրը, «որովհետեւ, կ'ըսէ, ամբողջ գիրքը լի է յաճախ անհասկանալի պատառագրութեամբ որոց լուծման եւ արտագրութեան վերայ տարեւոր ժամանակ վատակեցանք»։ Այդ յիշատակարանի մէջ գործածուած են բազմաթիւ օտար եւ մեծ մասամբ պարսկերէն բառեր, որոնցմէ ամենաօրթ եբեւցածներուն բացատրութիւնը դնել հարկ դատեր է ծանօթութեան ձեւով։

Այս քանի մը տողով ծանուցանելով այդն կենսագրութեան հրատարակումը, քանասէրներուն ուշադրութեան կը յանձնարարենք զայն եւ ջերմապէս կը շնորհաւորենք Արժ. հեղինակը այսպիսի բազմաչխատ գործ մը ի լոյս ընծայած ըլլալուն։ Տ. Գիւտ քահանան այս հատորով չամբողջացուներ իր ձեռնարկած երկասիրութեան շարքը, և աւարտելու վրայ է Դ և Ե հատորներն ալ որոնք յաջորդաբար մամլոյ պիտի յանձնուին ի մասոյ։

* * *

Հանմատապէս փոքր գիրքով՝ բայց օգտակար գրքոյկ մըն ալ հրատարակուեցաւ այս օրերս, ՄԱՐԴ ԸՆԼԱԼՈՒ ՄԻՋՈՑԸ, Մ. Կ. Սէքլէմեանի, հետեւողութեամբ Ռիվիրտ Թէյլրի։

Երիտասարդ հեղինակը՝ անգլիացի այդ ծանօթ մատենագրին Սրտաբեռ-Ի՛ն՝, Մպա՛ռ Լ՛ Սկէբ՝-ով անուն գրքէն քաղուածներ ընելով և իր կողմէն ալ փոփոխումներ ու յաւելումներ կատարելով, Հայրենի՛ օրագրին մէջ հրատարակած էր շարք մը յօդուածներ, զորս այժմ հատորի մը մէջ ամփոփած է։ Մատթէոսեան գեղեցիկ տպագրութեամբ։ Այս գրքին նպատակն է երիտասարդներուն պարզել բարոյականի այն գործնական սկզբունքները որոնք կ'առաջնորդեն անոնց մարդկութեան գաղափարականին բարձրանալու այսինքն կեանքի մէջ բարձրագոյն յաջողութեան հասնելու։

Սէքլէմեանի այս աշխատութիւնը օրինակ մը կրնայ ըլլալ այն հեղինակներուն կամ թարգմանիչներուն որոնք գրական կարողութեամբ օժտուած՝ իրենց նիւթերու ընտրութեան մէջ կը վարանին, չի գտնելով յաճախ օգտակարը շահեկանին միացնելու։ Մաղթելի է որ այս տեսակ գիրքեր հետզհետէ բազմանային մեր մէջ։

Ընդհին շուրջ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Հօրան գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Մուսթաֆա Բէգիգը փաշա, նախկին կառավարիչ Կինճի։

Իւզայի առաջին ատիճան տարուեցաւ Սեբաստիոյ նահանգին Տէֆթէրտար Վաքը էֆէնտին։

Իւզայի երկրորդ ատիճան եղարբոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Փուատ պէյ եւ առեւտրական ծովային դատարանին նախագահ Նիգազի էֆէնտին։

Սանիյէ Միւթէսարիֆի ատիճան եղարբոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Շեվկեդ պէյ, Սեբաստիոյ թաղապետական նախագահ Նուրի պէյ եւ Վճռաբեկ ատենի ընդհանուր գատախազի օգնականներէն Հիւսէյին էֆէնտի։

Սանիյէի երկրորդ ատիճան Պոլսոյ նախնական դատարանին անդամ ու հարցաքննիչ դատաւոր Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տարուեցաւ երկրագործական Դրամատան ընդհանուր տնօրէն Ճէմալ պէյի և նոյն Դրամատան վարչական ժողովոյ նախագահ ու Պետական Խորհրդոյ անդամ Նուրեան էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նոյն Դրամատան երկրորդ տնօրէն Շեվքեդ պէյի, Մարաշի կառավարիչ Մէհմէտ Հիլմի փաշի և Հօտէյտոյի նախկին կառավարիչ Թէվֆիկ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սմասիոյ կառավարիչ Պեքիր փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պոլսոյ նախնական դատարանի պատժական երկրորդ ճիւղին նախագահ Թալիլ պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Սեբաստիոյ Նահանգին մարդահամարի տեսուչ Էհէմ էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սմասիոյ ստիկանութեան երկրորդ գումիսէր Հասան Նիգազի էֆէնտիի։

Բիսոի Նախ անուանեցաւ Մէհմէտ Բեհաթի էֆէնտի, նախորդ Նախ Սիւլէյմանկիլի։

Ագրիանոպոլսոյ Ցիմէթօքա գաւառակին Ն

ՀԵՐՔՈՒՄ. — Այս տարի թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած Պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը հերքէ հեռագրական գործակալութեանց կողմէ Եւրոպայէ առնուած հեռագրոյ մը պարունակութիւնն, որուն համեմատ իբր թէ Հիճազի մէջ քոլերա երեւան եկած ըլլայ։ Պաշտօնական ծայտարարութիւնը կը յարէ թէ այս լուր բոլորովին անհիմն է և թէ հոն գտնուող 24,120 ուխտաւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՄԷՔԲԻԼի նուիրական վայրին համար վէճ։ Սուլթանն հրամայած է որ կայսերական Գանձուն կողմէ թանկագին կարասիներ գնուելով հոն ղրկուին։

ՄԻԲՐՈՊԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ուսուցիչ Տ. Թէոդ. Նիքօլի, Տ. Թէոդ. Զիւհտի պէյի և Տ. Թէոդ. Մառժրաի անդամակցութեամբ յանձնախումբ մը կազմուած է, որուն պաշտօնն է տարբերուածել Կ. Պոլսոյ ազգերը, քննել բանչարեղէնները, պատուղները, միսերն և այլ ուտելիքներն և եթէ տեղ մը քոլերայի, թիֆոյի, փոսացաւի կամ այդ կարգի տարափոխիկ հիւանդութեան դէպք մը պատահի, անմիջապէս միքրոպաղնական աշխատանոցին մէջ հարկ եղած քննութիւնները կատարելով արդիւնքը մէկ կողմէ տեղեկագրել ձեռնհաս իշխանութեան։

ԲԱՇԿԱՆԱՆ վարժարանն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար կազմեալ յանձնաժողովը երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Թղթանոցարանի ու զինուորական վարժարանաց ընդհանուր վերատեսուչ Զէքի փաշայի և խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յանձնաժողովը կը կազմէին Կրթական նախարար Զիւհտի փաշա, բժշկական վարժարանին անօրէն Ահմէտ փաշա, նոյն վարժարանին առաջին քարտուղար Հաճիա Վէհպի պէյ, գնդապետ Տօքթ. Խայրէտտին պէյ, դեր-գընդապետ Տօքթ. Ճէմիլ պէյ և Տօքթ. Մառժրաի։

ՅՈՒՆԱՑ Ամեն. Պատրիարքն՝ իւր հետ ունենալով Էջմէծի և Նիկոմիդիոյ մետրոպոլիտներն՝ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և յետոյ Դատական ու Կրօնական գործոց Վեսք. Նախարարին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Եղմտական 1310 տարւոյ պիւտճէին վրայ խորհրդակցութիւնք սկսած են կատարուիլ շաբաթաթի օրուընէ ի վեր։

—Ռօշիլտները մասնաւոր ներկայացուցիչ չպիտի ղրկեն ի Կ. Պոլիս, 1854ի և 1871ի փոխառութեանց միացման գործողութեան կատարման համար։ Իրենց կողմէ պայմանագիրը պիտի կնքեն Ա. Բիստակէս էֆ. Ազարեան և իր որդին։ Հարկ եղած թղթերն առջի օրը յանձնուեցան Օսմ. Պանքային կողմէ։ Այս նոր փոխառութեան թղթերն հրապարակ պիտի հանուին ի Բարիզ։

—Պ. Բաուլա ծանուցած է Մալիյէին թէ 40 միլիոն ֆրանքի փոխառութենէն կայս. կառավարութեան ինկած բաժինը անոր տրամադրութեան ներքև կը գտնուի ի Վիէննա, Պերլին կամ Բարիզ։ Եղմտական նախարարութիւնը պատասխաներ է թէ յիշեալ գումարը պէտք է յանձնուի Օսմ. Պանքային, ի Կ. Պոլիս, կայս. կառավարութեան հրամանին։

—Եղմտական նախարարութիւնը երբեմն նահանգայ պետական պաշտօնատուներուն վրայ հէվալէներ կը յանձնէ որոնց գումարն յիշեալ պաշտօնատանց հասոյթէն աւելի է։ Բ. Դուռը նկատողութեան առնելով այս անպատեհութիւնն, անոր առաջքը առնելու միջոցները կը խորհի։

—Գատապարի երկաթուղւոյ ընկերութեան նոր կազմակերպութիւն մը սատնարան առիթիւ եղելիք թղթերը հանձնուին շրջաբերութեան պիտի հանուին մայիս ամսուն մէջ ի Լոնտոն և Բարիզ։

—Պանք ար Քոնսթանթինոպլի բաժնետերաց ընդհանուր ժողովին կողմէ ընտրուած մասնախումբը որ պաշտօնի ճշդել այդ դրամատան պահանջից գումարը նախընթաց օր գումարուեցաւ Պ. Լա Ֆիւանդի դրասենեակը, Օսմ. Պանքային մէջ։ Մասնախումբի անդամներէն Պ. Պ. Լա Ֆիւանդ և Թանկաբօ յանձնառած են այդ աշխատութեան մէկ մասը և Պ. Մարէֆոսովիչ ու Միզրաչի էֆէնտի՝ մէս մասը։ Վաղը երկրորդ գումարում մը պիտի ունենան։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇՆՈՒ. — Սերպական կառավարութիւնը Թագաւոր պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Սէլանիկի քարանթինան բժիշկ Տոքթ. Տօպէրմաէրի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ՀԵՌԱԳՐԱՅԱՆ և Թղթատարական վերատեսչութեան պաշտօնէից ոմանց կողմէ տրուած աղերսագրոյ մը վրայ, ձեռնհաս իշխանութիւնը տեղեկանալով որ մէկ քանի շահամոլ սեղանաւորներ այդ պաշտօնէից մեծ մասին ամսաթոշակայ կէսն և երբեմն կէսէն ուելին գրաւի տակ առած են, որով այս վերջինք կը մնասուին, եւ նկատելով որ կայս. Իրատէի մը համաձայն պէտք չէ որ սեղանաւորաց պարտք ունեցող պաշտօնէից ամսաթոշակներու մէկ չորրորդէն աւելին վար դրուի, հրահանգուած է որոց որ անկ է՝ յետայսորիկ այս որոշման համաձայն շարժիլ։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը հեռագրեն թէ Ֆրանսական Իֆֆէլէնէ շրջանն մարտանաւեր, որ կը գտնուին ծովային վարժարանի աշակերտք մարզանքներ կատարելու համար, շաբաթաթի օրը այդ նաւահանգիստը ժամներ է։ Մարտանաւերն մէջ կան 483 նաւաստիներ և տասը թնդանօթներ։

ԱՆՏԻՈՔԷՆ առնուած տեղեկութեանց համաձայն երեք օր շարունակ անձրեւ տեղալէ ետք ապրիլ 4ի գիշերն ալ կարկուտ տեղացեր է։ Գաւառակին մէջէն անցնող գետակները յորդելով բաւական վնասներ պատճառեր են։

ՀԱՃԻ ՕՍՄԱՆ ՆՈՒՐԻ ՓԱՇԱ, անդամ Առողջապահական ժողովոյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն արտօնութիւն ստացած է մէկ ամսուան համար Պրուսա երթալիւր անձնական տեղութիւնը դարմանելու։

ՏԱՐԵՑՈՑՑ. — Արաբական 1312 տարւոյ տարեցոյցին պատրաստութեանը ձեռնարկուած ըլլալով, վիճակագրութեանց յանձնաժողովին կողմէ գրուած է կառավարական բոլոր պաշտօնատանց՝ փութով ղրկել վիճակագրական ծանօթութիւնները։ Տարեցոյցը պիտի հրատարակուի Մուհարրէմ ամսոյն՝, որ է տարեգլուխ արաբական 1312 տարւոյն։

ՊՐՈՒՍԱՅ նահանգին մէջ Պիւէհիկեն երկու ժամ հեռուն գտնուած Քիւբլի գիւղախումբին մէջ, ուր տասնի չափ մետաքսի գործարաններ կան, խողակի վառառատեղի մը հաստատուած է։

ՕՍՄ. ՍԻԿԱՌԷԹի արտածման ընկերութեան եւ Խալիոյ ծխախոտի Բէժիին միջեւ պայմանագիր մը կնքելու համար Պօստաբի կոմսը երէկ Խապիա ուղեւորեցաւ։ Աւստրիական սիկառէթի վաճառականներուն հետ բանակցութիւններն ալ յաջող վիճակի մէջ են։

ԵՕՐԿՈՒՈՍ թագաւորին անուան տօնախմբութեան առթիւ, վաղն առաւօտ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին Բեւայի Բանային եկեղեցւոյն մէջ, ուր ներկայ պիտի գտնուի հելլենական դեսպանը և դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնէութիւնը։ Եկեղեցական արարողութենէն ետք, Մավրոկօրդատօ իշխանը պիտի ընդունի գաղթականութեան երեւելեաց շնորհաւորութիւնը։

ԵԱՖԱՅԷՆ կը գրեն ապրիլ 10 թուականով։

«Մէքէմպաւրի-Շէվրիին մեծ դուքսը, ընկերակցութեամբ կէորկ վոն Քանից կոմսին, Ալէքսանդրիէն հոս եկաւ ուրբաթ օր։ Տեղւոյս կառավարիչը և թաղապետութեան նախագահը նաւամատոյցին վրայ ընդ առաջ ելան։ Յաջորդ օրը Երուսաղէմ գնաց։ Անկից ալ Դամասկոս պիտի ուղեւորի անապատի ճամբով։

«Նոյն օրը Ալէքսանդրիէն ասա հասաւ ամերիկեան Ռօխոնոա զրօսանաւը, ուր կը գտնուին մեծարգոյա Պ. Սլիվան եւ իր ընտանիքն զրօսական պտոյտի համար։ Ս. Տեղերը այցելէ ետք, Պ. Սլիվան Իզմիր և Պիրէոն պիտի երթայ։»

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպան Պառոն ֆօն Բալիչէ որ այս պահուս Վիէննա կը գտնուի, երկու շաբաթէն պիտի մեկնի անկից, ամիս մը Պարսն-Պատրն անցուցնելու համար և յունիսի վերջերը մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ՈՒՆԳԱՐԱՆի առջեւ Ծովային նախարարութեան կողմէ նաւամատոյց մը շինել տրուիլ սկսած է։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Վեսք. Բրտան փաշա հարկ եղած հրամանները տուած է որպէսզի մայրաքաղաքիս այն փողոցներուն մէջ, ուր սպասարկակներ չկան, նորէն շինուին և գտնուած տեղերն ալ նորոգուին։

ԱՐԱԲԿԻՐ գաւառակին դատական պաշտօնէից համար նոր շէնք մը պիտի կառուցուի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է ծախսել շինութեան համար որոշուած գումարը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովոյ որոշմամբ, Գավգի քարաքինեին օգնական բժիշկ կարգուած է Զաթալճաի մաքրանոցին բժիշկ Տքթ. Վէլիչ։ Սինոպի մաքրանոցին օգնական-բժիշկ կարգուած է Տքթ. Եանի Մարաշօվը։

ԿՈՒՐՃի ընկերութեան շրջենաւերէ մին, որ ոչխար եւ գառնուկ բեռցած Պանտրմէ կուգար, երէկ իրիկուն Դարպաշի առջեւ խրեցաւ, սակայն քիչ յետոյ կարելի եղաւ ազատել։

ԱՆԶՐԵԻ.—Հալէպէն կը գրեն թէ այս օրերս առատ անձրեւ տեղալով մեծապէս նպաստեր են հունձքերուն։

ՊԱՐՍԿԱՅԱՆ դեսպան Էսատուլլահ խան դեսպանատան պաշտօնէից հետ իւր բնակութիւնը Մեծ կղզի փոխադրեց, ուր ամարանոց մը վարձած է։

ՖԻՐԱՆՍԱՅԱՆ դեսպանատան պահակ Բէնրէթ Հոգենան երէկ Դանուբ ուղեւորեցաւ։

ՀԱԼԷՊի նախորդ կուսակալ վախճանեալ Աբեմի փաշայի ընտանեաց, ըստ օրինի ամսաթոշակ յատկացուած է։

ՍԱՐԵՆԱՐԷՆ մինչեւ Բուժէլի Ֆէնէր խրճուղի մը պիտի չինուի, որուն համար եկրաչափներու կողմէ հարկ եղած քննութիւնը կատարուած և տեղեկագիր մը մատուցուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Մաքս Միւլլէր երէկ Լոնտոն ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ԷՐԹՕՂՐՈՒԼ գաւառի (Պրուսա) նախնական դատարանին անդամ կարգուած է Ֆրենճանճեան Յակոբ էֆէնտի։

ՍԿԻԹԱՐԻ Ա. յաղմա մզկիթին մէջ անցեալ երկուշաբթի օր գոգոր մտան, սակայն բան մը գողնալու չը յաջողելով փախան։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ այդ անձերը գտնելու համար։

ԵԱՆԵԱՆ կը գրեն թէ եգիպտացորենի գինը, եօթանասուն տարիէ ի վեր նմանը չտեսնուած եղանակաւ ինկած է եւ Պէրաթի մէջ մէկ քիլէն երեք ղրուշի կը ծախուի։

ԱԻՍԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Այսպէս կը գրեն թէ տեղական կառավարութիւնը ձերբակալած է Նիքօլա Գօճաման եւ Նիապ Սբերոլ անուն երկու աւազակներ, որք գաւառակին շրջակայ Այա-Տիմիթրի վանքը կոխելով Յորկի ու Վասիլ անուն սպասաւորները գանակոծած եւ անոնց ղրամները յափշտակելով փախած էին։

—Քէօթահեայէն կը գրեն թէ Դատրօղլը Ահմէտ անուն աւազակը, որ մէկ քանի տարիէ ի վեր կը փնտռուեր, ձերբակալուեր է։

ՍԱՄՍՈՒՆԻԷ կղզիին շուներուն մէջ տասակ մը հիւանդութիւն երեւցեր է, փողոցի շուներէն հովիներու շուներն ալ վարակուեր եւ մինչեւ հիմա հարիւրէ աւելի շուներ զոհ գացեր են այդ հիւանդութեան։ Հիւանդութեան սկսելու պահուն շուներու աչքերը կը կուրնան, քիթերնէն շղոիկ կը վազէ եւ մէկ քանի օր յետոյ բան մը չուտելով ու չխմելով կը սատկին։

ԲԵՐԱՅ պատուական ատենին երէկ դատեց Ճիվանի անուն խահուէֆի մը, որ ամբաստանուած էր թէ խաղամոլութիւնն իրեն արհեստ ըրած է և թէ մասնաւոր տեղ մը յատկացուցած է, ուր այլ և այլ անձեր հաւաքելով խաղամոլութիւն ընել կուտայ։ Ճիվանի դատապարտուեցաւ երկու ամսուան բանտարկութեան և հինգ ոսկւոյ դրամական տուգանաց։

—Ատեանը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Միւլէյման անուն թրամուէյի կառապան մը, որ ի Քշտարբէլը Ճաֆէր անուն մարդ մը իւր կառքին տակ կոխոտելով անոր մահուանը պատճառողած էր։

Վեց ամսուան բանտարկութեան՝ Քիւբլի Մէհմէտ անուն անձ մը, որ Թագսիմի պահականոցին ոստիկան-զինուորներէն մին ծեծած էր՝ պաշտօնի կիրառմանը պահուն։ Նոյնպէս Իսմէթ անուն մարդ մը, որ միւնոյն պարագային համար ամբաստանուած էր։

Եօթը ամսուան բանտարկութեան՝ ճաքօ անուն իսալայի մը, որ ոստիկան Ալի էֆէնտին ծեծած էր՝ պաշտօնի կիրառմանը պահուն։

ՈՃԻՐԲ.— Երէկ պատմուեցաւ թէ ի Ֆէներ մաքսային պաշտօնեայ էմին էֆէնտի սպանուած էր Մանանա ու Եուվան անուն ձկնորսներու կողմէ։ Նորագոյն տեղեկութեանց նայելով՝ այդ երկու ձկնորսներ միշտ ձուկ փախցնել կուգեն եղեր մաքսէն և Էմին էֆէնտի ալ կը հանդիպակի, որով վրէժ կապեր են անոր դէմ և անցեալ իրիկուն տեսնելով որ Էմին էֆէնտիի ընկերը բացակայ ըլլալով ինքնակ է, յանկարծ տաղտարը մոեր և վրան յարձակելով կրնակէն վիրաւորեր են։ Էմին էֆէնտի ընտանեաց տէր էր. երկուերեք փոքր որբեր կը թողու։

—Աւգի օրը Ղալաթիոյ գինետուններէ մէոյն մէջ Եօրկի և Սթելիօ անուն երկու մարդեր գինեպան Գարագաշ Միխալը ծանրապէս վիրաւորելով փախան, սակայն Եօրկի քիչ յետոյ ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորելոյն վիճակը ծանր է։

—Թէվֆիգ անուն վաղեմի շարագործ մը առջի գիշերն ի Ղալաթիա հանրատան մը պատուհանէն ներս մտաւ և դաշոյն ի ձեռին Էլիսավի անուն կնոջ մը վրայ յարձակելով, անոր մէկ թեւը կոտրեց։ Թէվֆիգ ձերբակալուեցաւ։

ԹՐԱՄՈՒԷՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1894 մայիս 1ի (Ն. Տ.) կատարուած 24 րդ ՆՇՄան վիճակահանութենէն ելած պարահանութիւններու թիւերուն ցուցակը.

3	1168	2650	3814	4993
96	1204	2677	3916	5087
100	1331	2710	4010	5354
108	1496	2975	4045	5374
188	1497	3022	4108	5478
229	1658	3051	4115	5485
385	1893	3104	4130	5653
780	1908	3146	4228	5861
989	2006	3506	4293	5929
1018	2045	3540	4400	6059
1036	2076	3584	4403	6082
1070	2118	3604	4445	6119
1118	2202	3620	4486	6135
1125	2239	3621	4778	6216
1133	2458	3723	4760	6300
1152	2487	3735	4869	6422
1164	2558	3744	4989	6457

Յիշեալ պարահանութիւններուն փոխարէնէն գանձումը պիտի սկսի յառաջիկայ յունիս 1 էն և պիտի կատարուի ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, Վոյվոտա փողոց։

Պարահանութիւնը պիտի ընդունուին ի վաւերացումի շրջաբերթի և շարամ օրիրը, կէս օրէն ետք ժամը 2 էն մինչեւ 4։

Կ. Պոլիս, Ք մայիս 94 1—3

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ մարտ ամսոյ նուիրատուաց անունները։

Բարեգութ Տեարք, բարեսիրտ Տիկնայք և Օրիորդք՝

Ի Կէօքսուլը աղօրիքի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ Ընթ. դրամ 844¾, Դարակէօմրիւկի Աղքատաց խնամակալութեան հասոյթին %10, ձեռամբ թաղին մուխթար Մէկ. Յակոբ Նշանեանի 327, Մէնզիլհեան ընկերութենէ ձեռամբ Պապիկ Գալչընեանի 324, Սամաթիոյ ոստիկանք 250, Շապին Դարահիսարցի ոմանք նախաձեռնութեամբ Յարութիւն Օգանեանի և ձեռամբ Տ. Վռամշապուհ քահանայի Քիպարեան 216, Բարեպաշտուհի Տիկին ոմն՝ ձեռամբ Մէկ. Գրիգոր Զաքարեանի 120, Զմիւռնիացի Կիւլպէնկ Կիւրիւղեան 108, Մինրան Այանեան 108, Աստուր Սարգսեան 108, Բարեպաշտուհի Տիկին ոմն՝ ձեռամբ Յ. Մելքայէլեանի 108, Զուքուր Զէյմէ խանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 60¾, Օրիորդ Նէմզուր Քէրէստէճեան ձեռամբ Տ. Քէրէստէճեանի 40, Սերովբէ Դաւթեան 20, Ի Մեծ կղզի ընակեալ Յակոբ Մարտիկեան 20, Բարեսէր ոմն 20, Թադէոս Պապիկեան 20, Առաքել Զաքարեան 20, Մէկ. Յակոբ Դարմանեան 20։ Գումար 2734½

Գոռ-ռոպոն Նո-իրպոռ-ռոՒԼԷՆԴ

Ատաբազարու Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակի հասոյթ (որոյ հակոզութիւնն յանձն առած է մարդասիրաբար Յովակիմ Յարութիւնեան) ձեռամբ Մխաք Շահինեանի 1200, Նիկոմիդիոյ Դնմլար գիւղի մէջ շրջագայած պնակի հասոյթ 70, Պարտիզակի մէջ կազմեալ Աղքատախնամ Լիկերութեան միջոցաւ հաւաքեալ՝ 100 օխա ձաւար, Սամսոնի առաջնակարգ վաճառականներէն Յակոբ Կիւտիւկեան՝ 10 պարկ լուբիա, Այրիանուագօրեցի Գէորգ և Խաչիկ Աղասեան՝ 274 հոխա պնեւ (տարայով)։

Գեր. Տ. Սիմէոն Ամբ-Եպիսկոպոս Սէֆերեան՝ 4 օրինակ ժամադիրք, Մայր-Եկեղեցւոյ լուսարարապետ Տ. Խաչատուր՝ 1 սաղմոսարան, 1 վարսա Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյ համար, Տ. Մանուէլ Տ. Անդրէասեան՝ 50 օրինակ Նուէր Կաղանդի, Պ. Մ. Քէօլեան՝ 20 օրինակ «Զուարճալի Բժշկութիւնը», Տիգրան Քէրէստէճեան՝ 60 հատ արեւագալի երգեր, բարեսէր ոմն՝ 10 օրինակ ընթերցարան պատկերազարդ, Գրաֆտաս Առաքել Թօղլեան՝ 60 օրինակ «տաճկ. էլիֆպա», բարեսէր ոմն՝ ձեռամբ Արմենակ Զարբհանի՝ 8 հատ դպրաց շապկի, բարեպաշտուհի տիկին ոմն՝ 1 արծաթի փոքրիկ խաչ, բարեսէր ոմանք՝ 3 արծաթի աչք, Միրզիչ Գրիգորեան Գալըճճի՝ 17 հատ մամ սարմանէթ, Մէկ. Մանուկ Տիրատուրեան Ակնցի՝ 1 ոչխար, Գում-գարուցի Սինեբերիմ՝ 1 ուլ (էգ), Եավրուեան-Խաչատուրեան՝ 8 հոխա 150 տրամ ընտիր թէյ, Սամուէլ Հ. Պարտիզպանեան՝ 650 տեսակի թաղթի, Առաքել Զաքարեան Շ. Գ. Հիսարցի՝ 50 քիլօ հաց։

Ի դիմաց հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Վասն Ապէնաղարի ՍԱՐԻՈՅ Ա. ԹԱՇՃԵԱՆ — Վասն Ապէնաղարի Բ. Ց. ԽՍԹԱՆՈՅԼՈՒԵԱՆ

Պատի անտի

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Պ. Հէնրի Հայիոն անուն երիտասարդ մը ի Բարիզ փորձեր է անձնասպան ըլլալ՝ բէվոլվէրի հարուած մը պարպելով պիրանին։ Զինքն այս ապէտաքի որոշման մղող պատճառն է խարտիշներ անգլուհի մը։ Պ. Հայիոն, որ հարիւր երեսուն տարու կայ, ռումանիացի է և հարուստ ընտանիքի զաւակ — ամիսը 3000 ֆրանք կ'ընդունէր ընտանիքէն։ Անցեալները, գիշեր մը կը նստէր Պուլվարտի մէկ ճաշարանին մէջ, ուր կը գտնուէր նոյնպէս Պ. Շալ Տէթէօք։ Հաշիւը մարելէ ետք, կը մտնեցնայ այս վերջինոյն, կրնայ թէ չատ նեղ վիճակի մէջ կը գտնուի և կը խնդրէ որ երեք ոսկի փոխ տայ իրեն, զոր բարեկամը անմիջապէս կը վճարէ։ Այս գումարն առնելէ ետք կերթայ գինովճառի մը խանութը, իր ընակարանը կը դառնայ և ի գործ կը դնէ իր անձնասպանութեան խորհուրդը։ Վէրքը չատ ծանր է։ Դիտակը ծակեր է ստամոքսը և լեարդին հասեր է։

Քանի մը տարի առաջ, Պ. Հէնրի Հայիոնի եղբայրն ալ անձնասպան եղած էր։ Խաղի մէջ չատ ստակ կորնցուցած ըլլալով։

ԱՊՐԻԼ 1

Ապրիլ 1ի առթիւ, խաղողներուն ու խաբուողներուն օրը, բարիգեան թերթ մը կը յիշեցնէր խաղ մը զոր անգլիացի բժիշկ մը՝ Տոքթ. Հիլ ըրաւ Լոնտոնի գիտական կառանին ուսկից վրէժ լուծել կ'ուզէր։ Դաւառացի բժիշկի մը անուան տակ անոր ուղղեց չատ լուրջ, չատ վաւերական զեկոյց մը ի մասին կատրած սրունգի մը բուժման՝ խայծգանի (քաղրան) միջոցով։ Մեծ եռանդով վիճաբանեցան այս խնդրին վրայ։ Եւ երկար յիշատակագիրներ պիտի հրատարակուէին այս նիւթին վրայ, երբ դաւառացի բժիշկէն ընդունեցին երկրորդ նամակ մը որ կը ծանուցանէր թէ պատահմամբ մոռցած էր ըսելու թէ կոտրած սրունգը... փայտէ էր։

ԱԶԳ.—Ծախու խանութք, քով քովի 2 հատ։ Ազգ գաւառ, կամուրջին մօտերը, Շէֆիտ Մէհմէտ Բաշա Մահալլէսի, Իւսթիւրիւճիլէր Ճատտէսի, Թ. 14 ու 16։

Յարմար գիներ։

Դիմել մինչեւ յառաջիկայ մայիս 15, Միացեալ ընկերութեանց տնօրէն Հաճեան Լեւոն էֆէնտի, ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղալաթիոյ։

1042 1—3

ԽՆԴԻՐ ՀԱՆՐԱՅԻՆ

Ա. ՈՂՋՈՒԹԵԱՆ

Ստորեւ կը հրատարակենք քնարագիտական պեղէֆգէր մը զոր խմբագրած են կառավարական նշանաւոր քիմիագէտ Պ. Փէթրօ Ափէրի և Ցուրիի համալսարանին արհեստական քիմիագէտ և քնական գիտութեանց վարդապետ Պ. Կ. Սինկրօն՝ մայրաքաղաքիս մէջ սպառուող տեղական կամ օտար երկիրներէն եկող գինեաքներուն անխարդախ բաղադրութեան, ընտիր տեսակին և հարբեցնող տեսակներուն օգտակարութեան մասին։ Այս երկու նշանաւոր քիմիագիտաց կողմէ խմբագրեալ պաշտօնական տեղեկագրէն ամենք կրնայ լիապէս համոզուիլ թէ մայրաքաղաքիս մէջ սպառեալ գինեաքներուն մէջէն ո՛րը նախապատուելի և առողջապահութեան տեսակէտով օգտակար համարուելու արժանի է։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Թիւ 3146 Կ. ՊՕԼԻՍ · 4 Օգոստ · 1893

Մեզ յանձնուած ըլլալով քննել Ս. Ի. Ա. Ն. Մէթաքասսի ի Պիրէոն պատրաստեալ գինեաքին բաղադրութիւնն և եթէ Յունաստանէն եկող միւս գինեաքներէն առաւելութիւն մը ունենալով նախապատիւ համարուելու արժանի է, նոյնպէս եթէ պատրաստեալ է զուտ գինիէ և նման այն օրինակին զոր երկու տարի յառաջ քննած էին, ձեռնարկեցինք անոր քննութեան որպ արդիւնքն ստորեւ պիտի տեղեկագրենք։ Բան որում խնդիրն հարբեցնող առողջութեան տեսակէտով բարձր նշանակութեան արժանի է, պարտ էր մեզ այլ և այլ խանութներէն մէկ մէկ օրինակ առնուլ որպէս զի լիովին ապահով ըլլանք սպառեալ գինեաքին որակին վրայ, և ըստ որում խնդիրն իւր մէջ կը պարունակէ բազում դժուարութիւններ, այս մասին արհեստական քիմիագէտ Պ. Կ. Սինկրօսի աշակցութիւնն ևս խնդրեցին։

Այսու պատճառաւ տասն և չորս (14) կեդրոնական վաճառատուններու դիմեցինք որոց իւրաքանչիւրին մէկ մէկ չէշ օրինակներ ստացանք թէ ոնտուններու մէջէն և թէ իբր նմուշ գրուած չիւրեր։

Մեր դիմած տասն և վեց վաճառատուններն են։

Ի Բերա · Պ. Լալայի «Հէրվէտական» վաճառանոցը, Պ. Դաքավոփուլոսին «Վիէննական» վաճառ. Նպարավաճառ Պ. Ցիոնկային, Փափա Եօրկիին «Կեդրոնական նպարավաճառանոց, և Տիմանտօպուլօ եղբարց նպարավաճառանոցը։

Ի Ղալաթիա · Պ. Տ. Գրիստալիի նպարավաճառանոցը, Պ. Սաթիլարիսի «Օրէ՛ա Էլլա՛ս» նպարավաճ. Պ. Տ. Նօսիգօսի չաքարավաճառանոցը և Պ. Տէսիլայի նպարավաճառանոցը։

Ի Պոլիս · Քէվէնճի օղլուի վաճառատունը, Պ. Անդոնսօփուլոսի վաճառանոցը և Փանթազօփուլոսի վաճառանոցը։

Մեր հետազօտութիւնքն առաւել գործնական ընելու բաղձանօք, բաղդատելու համար այլ և այլ ուրիշ գինեաքներ ևս ստացանք թէ՝ Յունաստանի և թէ Գաղղիոյ Պորտոյի երեւելի գործարաններէն։ Յետ երկար, բազմավաստակ, ինչպէս նաեւ քիմիական նուրբ վերլուծութիւններէ, հետեւեալ արդեանց յանգեցանք։

Պ. Մէթաքասի տասն և չորս օրինակներուն քնական և արուեստական յատկութիւնքը քննելէ յետոյ, որոշեցինք գինուոյ, ցքրի, ջուրի և այլոց քանակութիւնը, եւ բաղդատեցինք մեր արտադրած գարեջար մեր կողմէ քննուած այլ գործարաններու գինեաքներուն հետ։ Յետոյ լուծեալ ցքրին բնական յատկութեան և օտար տարրքներ պարունակելուն կամ չպարունակելու մասին ճշդիւր քննութեան դիմեցանք։ Առ այս հետեւեցանք այն միջոցներուն և հանդէսներուն զորս կը ցուցնեն մեզ E. Adam, Jorissen, Cazeneuve, Coton. et Barbet, Portes et Ruyssen, Cabasse, Chateau, Charles, Hébert, Viederholt Հայն հեղանակներ զորս քաղեցինք հետեւեալ հեղինակութիւններէ Baudrimont (Dictionnaire des alterations et falsifications 1882), G. Salet (Agenda du chimiste 1887), Barillot (Manuel de l'analyse des vins 1889), Ch. Steiner (Traité des eaux de vie 1890), Magnier de la Source (Analyse des vins 1893), Hépert (Examen des boissons falsifiées Juin 1893), Van Hamel Roos (Revue internationale des falsifications 1889-1893).

Մենք ի կիր առեալ ամեն փորձերէն և մանրամասն ու ճշգրիտ քննութիւններէ կը հետեւի որ մեր մայրաքաղաքին մէջ վաճառեալ ՄԷԹԱՔԱՍԱՅ ԵՂԲԱՐՑ գինեաքը գրեթէ անապական գինիէն պատրաստեալ լինելով՝ ամենայն օտար և արհեստական նիւթերէ ազատ ու զերծ է (այսինքն եգիպտացորենէ, գետնախնձորներէ, քանջարներէ և այլոցմէ), նաև հաստատելով մեր հաւատքն թէ իւր տեսակին մէջ գերազանց յատկութիւն ունենալով կարող է բաղդատուիլ գաղղիական գինեաքներուն ամենէն երեւելիներուն հետ, հետեւաբար պարտ անձին կը համարինք մասնաւոր եղանակաւ յանձնարարել յիշեալ գինեաքը մեր հասարակութեան երբ ուզէ գործածել այսօրինակ ըմպելի մը։

Կ. ՍԻՆԿՐՕՍ. ՓԷԹՐՕՍ ԱՓԷՐԻՍ

Վարդապետ բնական գիտութեանց եւ արհեստական քիմիագէտ՝ վկայեալ Ցուրիխի համալսարանէն։

Քաղաքական քիմիագէտ, գերմանական, Աւստրիական, Հելլենական եւ այլ ազգային համալսարաններու։

769

ՇԻՐԱԿՕ 1893

Ամենէն բարձր վարձատրութիւնը. Մրցակից չունի մարթի խնամքներու մասին. ընդգէմ կարմրավտիներու, ճաթառութիւններու և մարթի խորտուբորտներու։

Լ. ՆՈՒԹՍ ԱՐԳՈՒՆՅԱՆ ԼՍՆՈՒԼԻՆ

ՔՈՒԼՄ

ԼԱՆՈՒԼԻՆ

Լանուլինի զարմանալի արտադրած Մարթիկիրեանէ։

Թողտվարներով կը ծախսի ամեն դեղարանների մէջ եւ գեղավաճառներու քով։

Այն տուն ճշմարիտ՝ երբ կը կրէ դարձարանի սոյն վաճառանիշը։

Հնգէ. Մթերանոց ի Կ. Պոլիս Պ.Ս. ՅՐԻՕՀԼԻԷԻ սենեակը Վիթտրի խան, 4, Ղալաթիա 1012

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ ազատ ամենայն գիրք վինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ պտղաբակ բանալու ամէն ուրեմն նամար բժշկաց կողմանէ իսկ անմոռանալի ուրախ եւ մաստիկան՝ ՄԻՍՔԷԹ մանուկներ եւ կնիկներ շիշերով ու որոշեալ զինովով ի վաճառ դնուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա դնուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա՝ օսմ. Պանքային կարգը նուսուսի Իզմիրլիեանի խանին տակ Միսքէթի մեծարանը եւ մայրաքաղաքիս ճանաչանոնի գեղարանները։ Բերայի նշանաւոր գարեջրատունները։ Ղալաթիոյ խոխոխ խանին մէջ Պոլոս ագայի ճաշարանը։ Զօյվոտա փողոց Թիւ 9, Թիւրքիշլիէր փողոց Խաչիի ագայի Թիւ 27 ճաշարանը։ Մանդրիլիր փողոց Արաբէն ագայի Թիւ 199 գրօ։ տարանը։ Մոտիտանէ փողոց Թիւ 111 Մակաղէն Թիւս խանումը։ Թէրիխանէ ծխավաճառ Եանիի Թիւ 1 խանումը։ Գալատասրայ վրայ Լոստրի շրջանաւերուն նաւամատոյցը Սթէֆանի ճաշի Դուանիի խանումը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դիմաց Թիւ 12։ Ի Գալաթա Հաճորլու խանի կից Մէհմէտ փաշա խան Թիւ 4։ Մեծ Շուկայ Մահֆալաթլար փողոց Թօրամանեան Թիւ 29 ճաշար

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ Անգլ. ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ է Լընդոնի յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ դրամարկղը որ դարձ վճարած է հրդեհի ձնասուց համար։

618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ցնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ԻԼԱՆ ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Զաթալճա խթիհքեամաթնա մէջմուր ձիլնուտը ձէնապը միլիւքեանէ իտարէսի իչուն միպայաբը մէվգբի միւնագասայա գօնուլան հաթապ վէ քէօմիւրին խթասընա թալիպ օլան վէ չէրաթինի անլամագ խաթէէնէլերին մագամը Սէրասքերի լեվազիմաթը տարիբսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 29 2—3

Նիզամիէ սարրաֆխանէ անպարընտա մէթրաքիմ վէ մէվճուտ օլուպ ֆիրուխթ օլունճագ մալիմը էլ մրգտար 10 գալէմ քէօսէլէ վէ սայիրէ գէրբընտըլարընը իչթիրասընա թալիպ օլանլարը միւզայիտէպ պուլունմագ իւզրէ թարիխը իլանէն խթիպարէն 15 կիւն խթամընա գատար պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթը ումմուիէ տարբէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 27 3—3

Սէլանիք վէ Գոսօվա ֆբրգասընտա պուլունան հայվանաթ իչուն մահալլինէ մէվգբի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան 37 գալէմ մուհիմմաթը մուլթայլէ ֆիյաթը մալիմէէրի իլէ մահալը թալիպի էօհտէսինէ օլուպ թարիխը իլանէն խթիպարէն պիր հաֆթա խթամընա գատար միւնագասաբը իչբուն օլունենագընտան ֆիյաթընը թէնզիլի իլէ խթասընա զուհուր իտէնէք թալիպէրին մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթը ումմուիէ տարբէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 28 3—3

ԱՅԷՐԻ ՁԷՐՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Զէրրի բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բրընքրընքումն հազագի, բրընքրընքումն շնչափողի, ջնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար Ցորերը, կը ուռնդարձնէ Ցորային զրգռումները եւ կապտաս հազի եւ յառաջացեալ Ցորախտի համար միակ զարմանն է որ հզօրապէս կ'սիրիտէ ու կը կասրէ։

Այէրի Զէրրի Բէքթորալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իրրեւ ամենէն հզօրագոյն զարմանն զոր գիտնաւիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ Ցորային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաւելութիւնը ապացուցանէ։ Հաւազգն եւ պարտեալն կը հանդիսանայ։

Զէրրի Բէքթորալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ոբիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն դնա կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնապէսին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, Ղալաթիա Կոմանդոնուղղոյ։

906

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՍԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբիւռան երթեւեկութիւնք

Բշ. 25/7 Օդէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 26/8 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճանրով

Գշ. 27/9 Սեվաստարլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Գշ. 27/9 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆուտ, առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 28/10 Օդէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԶԴ.—Ապրիլ 26/8, երեքշաբթի օրը Գ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Գէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։

605

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՍԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լէվրբո-լէ, Պորդոյէ, Մէջլէրլիանէ և Մէ- Մովէ դէջ- Բոռնոզ լընգեհատ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամսէս	3000	Թիպն	2500
Անպիս	3000	Նէրպիս	2400
Թապօր	3000	Օսայրիս	2250
Բեանբրուկ	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանիի	3000	Կասբրնի	1300
Մարիոթիս	2500	Կիլէն	1300

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ. Ուլթալ խան

ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվբրուլ

Արտօնատէր Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՈ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱԲՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշչուէ լինելի արհեստական ակառներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակառները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։

114

ԷՐՄԷՈՒ ՎԷՐԴԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այարհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերչէմէ Բազար, Թիճարէթ խան (Նախկին կեդրոնատեղի ծխատոմի Բէյճի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական նաւային և այլն, և այլն նիւթերու և մեքենաներու վաճառում։

Տեղեկութիւնը կը տրուին մեքենաներու ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի մինչև գեղեցիկ թերք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինօլէումի և ուրիշ վաճառքներու։

798

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԼՈՒԱԹԱՑԻՆ ԱՍԻԱՆՍՆ ՔՈՐՔՈՐԷՆՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000

Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՋի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ.

Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.

726 Պահէճ Դաբու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուլթալ Խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՐԱՆԸԲԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՉԱՈՒՏ ԻՒՂ

Իւղոտութիւն ու շրջ. Ի սպասի

Գաստրոսեալ ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՒԻՆԻ։ Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ սխորժահամ է

Մորթ. ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ։ հիպոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոշլերը

Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճոռաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, սխորժ համու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը պատուաստի գլխաւոր դեղամատաց և դեղագործաց քով։

Նորագոյն գրքոյկ մը ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԲԱՐ Լի ՀԱՅՐԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի Դրամ	» 6,889,695
Տարեկան հասոյթ	» 16,890,344

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բ ակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անսնիատիս խան. 12, 13, 14.

ՇՈԳԵՆԱՍԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԷԼ եւ ԸՆԿ

Մարսէլիոյէ և Պոլսոյ դիէ- կանոնաւորապէս բեռնող

Արդէն շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի մայիս 8ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ

477 Մուհանէ Սիթէ-Ֆրանսէ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԷ

ԵՐԷ-ԼԻ-ՐԻ- ԱՆԳԼԷՅ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ և Օրէ-Լի դէջ-

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կարիլէս	5500	Բալտէր	1700
Աբօլ օ	5500	Կիրանտ	2200	Բլանս	1500
Արկօ	2300	Կոլոմ	1800	Բօլ	1000
Արիասան	3000	Կրօտոնս	2200	Գուիդոս	2800
Պասանս	3000	Լիրս	2000	Դիալոս	4400
Պօրտինս	2200	Լիտալկս	3000	Դինալոս	3200
Պրավս	2000	Հինտու	7000	Բոլոն	3000
Պրէֆֆալս	8800	Համկէր	1200	Բօսկէ	3500
Դէլրս	2600	Այակս	5000	Բօզալիս	3500
Դարիրսս	2500	Ֆինս	2300	Մալէրնս	4000
Դամէ	2100	Գէրս	2000	Մանդիակ	8200
Դաբս	2000	Ֆորլինս	4 00	Սարֆս	2000
Գօսմ	1700	Գօվնս	2200	Միլիս	2000
Զիրակ	5000	Էլս	2000	Մորէնս	4300
Գլիս	5500	Էրանս	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գօլսրատս	3400	Լիվօրնս	3000	Թուրս	1200
Տիգս	1500	Մալմ	1500	Թուլտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորրիտս	900
Տուրս	4800	Մարգէլլս	3500	Ուրգինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վալենսիս	5000
Էնտնամս	1600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէրս	2000	Զէկրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրտանտս	3000	Տիֆայրնս	00
Տրանս	2600	Օպէլլս	5000	Հրմպս	200
Ֆալսն	800	Օգրանս	4500	Զէրս	1.0
Ֆիտս	700	Ադդս	2000	Մօսրիկ	1.0
		Եճիրշրն Մօնարք	8000		
		Բիրմրն Մօնարք	8000		
		Լրզիրն Մօնարք	8100		

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ եւ Ռոթօ

Գործակալք

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

858

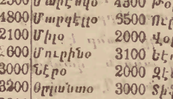

ԿՈՒՆԱՐԴ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

Ուղ- ոնալ երկաթ ոնիամ կը բանի Լիվրբուլ և Արէ-Լիէ դէջ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գաբտրոնիա	4845
Էտրուրիա	7718	Գանինտ	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաւոն	2403
Բաւոնիա	5587	Հղլաս	393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	246
Սինիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէրրօ	2143	Թրինիտատ	1899
Բէտար	1876	Մորօգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Մարաբոն շոգենաւը, նաւապետ Պաուլ, Լիվրբուլէն ատ կը հանի դէպ ի Մայիս 8։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Ալէքսանտրիա խան, Թիւ 401

Ղալաթիա

932

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅԻՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1894 Ապրիլ 2էն սկսեալ մինչեւ 1894 Մայիս 1

(Բոլոր ՀԷՐՔԷ օրերէն) Ե-ՐՈՊԱԿԱՆ ԵՂԷՐԷՆ Կ-ՈՒՐՔԼԷ ԼԸԵՆԱԼ ՇՐՋԱՆԱԿԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ժ. Վ.		Թ.
11 40	ԵՆՄ. Մզգ. Պէօյ. Թրպ. ԵՆՔ. Պօյճ. Ր. Հս. (Ր.Հիսարի շոգ-ին հետ պիտի հոգդ.)	39
12 45	ԵՆՄ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ԵՆՔ. ՍԱԷՆ.Պօյ. Ր.Հիս. (Ր.Հս. շոգ.ին կը հաղորդակցի)	40
1 15	Ր.Ա.Գվ.ԵՆՄ.Մզգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյգ. Բշպ. Զաք.Գնեճ.Ա.Հս. Գնտ. Օրթ. Գնտ.ի շոգենաւին հետ (կը հաղորդակցի) ուր. օրերը Օրթ.է զատ Զնկ. Վնք.Պէյլ. Գգկ. Պշք.	37
2 —	ԵՆՄ.Մզգ. Պէօր. Թրպ. ԵՆՔ.Պշք. ԵՆՔ.ի շոգենաւին կը հաղորդակցի) Ուրբ.ները Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս. (Ր.Հս.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդկցի։	38
2 30	ԵՆՔ. ՍԱԷՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր.Հիս. Պէպ.Ալրն. Ուրբ. Օրթ. Պշկ. բացի ուր.է)	21
2 35	Ր.Ա.Գվ.ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյգ. անտի Ասիական եգերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած Նէմտոյց.ներն հանդիպելով Օրթ. Պշք. պիտի երթայ։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի եւ ուր. օրերը Օրթ. Վնք. Զնկ. Պէյլ Գգկն. Պէշիր։	18
3 15	ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.ԵՆՔ.ՍԱԷՆ.Մրկ.Պօյճ. Ր. Հս. (Ր.Հս.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի) Ուրբ.ները Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օրթ.Պշք.	20
4 30	ԵՆՄ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ԵՆՔ. ՍԱԷՆ.Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Պէշք. Պպ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրբ.ը Ալրն.Դրչ.Օրթ.	40
5 45	ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէգ.ԵՆՔ.ՍԱԷՆ.Միր. Պօյ.Ր.Հս.Պէպ. Ալրն.Դրչ.Օր. Պշ.	19
7 —	ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թպ.Պէգ.Բշպ.ԵՆ.Մկ.Դնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Ար.Զնկ.Պէյլ.Օր.Գգ.Պշ.Հս.	25
8 —	Ա.Ր.Գվ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.ԵՆՔ.ՍԱԷՆ.Մրկ.Ր. Հս.Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օր.Պշք.	18
10 10	Ր. Հիս. Զնկ.	38
10 10	ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.ԵՆՔ.Մրկ.Ր.Հս.Ալրն. Օրթ. Պշք.	28

ԵՐԵԿՈՅԵՆ ԿՈՒՐՔԼԷ ԼԸԵՆԱԼ ՇՐՋԱՆԱԿ

11 30	Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օրթ. Պշք.	25
12 —	Պ.պ.Ալրն.Դրչ.Օրթ. Պշք.	20
12 30	Օրթ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է	33
12 5	Ր.Հս.Պէպ.Ալրն.Դր.Օրթ.Պշք.	19
1 —	Պէպ.Արվ.Դրչ.Օրթ.Պշք.	25
1 35	Ր. Հիս. Պէպ. Ալրնվ.Դրչ. Օրթ. Պէշք.	32
2 15	Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օրթ.Պշք.	19
2 50	Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	37
3 —	Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օրթ.Պշք.	21
3 35	Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օրթ.Պշք.	23
4 10	Ր.Հս.Պպ.Ալրն.Դչ.Օթ.Պշք.Դպ.բացիՈրր.է	32
4 10	Օրթ.Պշ.էնուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	18
4 45	Պէպ.Ալրն.Դրչ-Օրթ.Պշք.Դպ.	21
5 30	Պէպ.Ալրն.Դրչ.Օրթ. Պշք. բացի Ուր.է	38

Ասիական եղբէրն Կ-ՈՒՐՔԼԷ ԼԸԵՆԱԼ ՇՐՋԱՆԱԿ

11 30	Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գգկ-	32
11 45	Պէյգ-Բշպ.Զագ-Բանս-Ա.Հիս-Գանտ-Օրթ-(Գնտ- կը հաղորդկ-) ՈւրբաՖՆերը բացի Օրթ-էն Վան-Զնկ-Պէյլ-Գգկ.	33
12 20	Պէպ-Գն Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գգ-Պշք-բցի.Ուր-է	28
1 35	Ա.Հս.Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գգկ-Պշք-	39
12 40	Պէյգ-Բշպ-Ենք.Գնտ-Պօյճ- Ր-Ա-Հ-Գնտ-Պէպ. Ալրն-Զնկ\Պէյպ-Օր-Գգկ.Իսկ- Պշ. Գապ-	23
2 —	Պէյգ- Բշպ- Զագլ. Գնեճ- Ա-Հիս- Գնտ- Օրթ. (Գնտ. կը հաղորդակցի, ուր.ները Օրթ. Վնք. Զնկ- Պէյլ- Գգ- Պշք-	37
2 45	Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյ-Գգ-Իսկ. բացի Ուր-	28
3 15	Պէյգ-Բշպ-Զագ-Գնեճ-Ա.Հս-Գնտ- Օրթ.Պշք. [Գնտ-շոգ-ին հետ կը հաղրդ-) Ուրբ-ները Վնք.Զնկ-Պէյլ-Գգկ-Պշք-	18
4 5	Քանտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գգ.Իսկ.բացի Ուր.է	39
4 30	Պէյգ-Բշպ.Զագ-Գնեճ.Ա.Հս.Գնտ. (Գնտլ ի շոգ-ին կը հղրդկ-) Ուր-ները Վնք- Զնկ-Պէյլ-Գգկ-Պշք- պիտի հանդիպի	33

ԻՍԿԻԿԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիկիտարէն	Կ-ՈՒՐՔԼԷ	Կ-ՈՒՐՔԼԷՆ	Իսկիկիտար
11 30		11 50	
12 —		12 15	
12 30		12 45	7 —
1 —		1 20	7 30
1 30	7	1 50	8 20
2 —	8 10	2 15	9 5
2 30	8 Վոսփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	2 45 Վոսփ.	10 20
3 15 Ֆէրպ.	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ
3 30	9 45 Ֆէրպ.	4 —	10 40 Գգկ.
4 15	10 20	4 35 Ֆէրպօթ	11 —
4 35 Վոսփ.	10 55 Գաս.	5 —	11 30 Ֆէրպ
4 45 Ֆէրպ.	11 — Գուզկ.	5 15 Վոսփ.	11 30 Գգկ.*
5 —	11 — Ֆէրպ.	5 35 Ֆէրպօթ	11 50
5 35	11 20	5 30	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիկիտարէն	Կ-ՈՒՐՔԼԷ	Կ-ՈՒՐՔԼԷՆ	Իսկիկիտար
— —	—	— —	— —
11 30	7 —	11 50	6 25
12 15	8 10	12 15	7 30
1 —	8 20 Վոսփ.	1 —	8 20
1 45	9 —	1 25	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 25	10 15
4 15 Ֆէրպօթ	10 15	2 25 Վոսփ.	10 50 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 45 Ֆէրպօթ	11 10	5 15 Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հարէմէն Սալամաց (բացի Ուր.է)
4 — » » բացի ուր.է)
10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 — Կամուրջէն Հարէմ Սալամաց [բացի կիր.է]
3 30 » » » [բացի Ուր.է]
10 10 » » անտի Սալամաց [բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալամաց [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՍԿԻԿԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱՔԱՇԷ ՄԻՋԵԼԻ ԿԱՌԱՔԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Ի սկիւտարէն Դապաքաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 35 Սիրբէճիէն Դապաքաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Գպք.Իսկիւտար

Ծան.—Օրը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւը իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։